

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในฐานะเป็นแ่งกำเนิดวัฒนธรรมเอเชียและวัฒนธรรมของชนเผ่าไท

สรุปความโดย คร.มัทนา เกษกมล*

บทความนี้รวบรวมแนวพินิจและข้อคิดเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับภาพของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคก่อนประวัติศาสตร์ (ยุคหินใหม่) ในช่วงที่ประชากรของดินแดนนี้แพร่กระจายวัฒนธรรมของตนทางภูมิศาสตร์ โดยการตั้งหลักแหล่ง ทำเกษตรกรรม (ปลูกข้าว) เป็นครั้งแรก พร้อมกันนั้นได้ทบทวนสถานภาพทางความรู้ที่มีอยู่ขณะนี้เกี่ยวกับการกำเนิดของคนไทย

ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอก็คือ เป็นไปได้หรือไม่ที่ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงที่จับจองพื้นที่และกระจายวัฒนธรรมการเพาะปลูกของตนออกไปนั้น พวกเขา (ซึ่งรวมทั้งชนเชื้อสายไทด้วยนั้น) ได้ให้อิทธิพลที่สำคัญแก่กำเนิดอารยธรรมศูนย์กลางในจีน (รวมทั้งอินเดียด้วย) หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นฐานหล่อเลี้ยง (mothersoup) ให้อับการก่อตัวของอารยธรรมศูนย์กลางในประเทศจีน

อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่สำคัญดังกล่าวนี้ของคือ วัฒนธรรมการปลูกข้าว ซึ่งนับเป็นการริเริ่ม (นวัตกรรม)

*รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่สำคัญของชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นักโบราณคดีได้ค้นพบหลักฐานที่ทำให้เชื่อว่า การนำข้าวป่ามาปลูกเป็นข้าวบ้านนั้น เกิดขึ้นในลุ่มแม่น้ำแยงซีตอนกลาง ซึ่งเป็นถิ่นฐานของชาวออสโตรนีเซีย (ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลุ่มหนึ่ง) ข้าวที่พบในเขตลุ่มแม่น้ำแยงซีตอนกลางที่มีอายุถึง 9200 - 7550 ปีก่อนคริสตกาล และในเขตลุ่มน้ำตอนล่างที่ถัดลงไปก็มีอายุถึง 5000 ปีก่อนคริสตกาล ในบริเวณลุ่มน้ำตอนล่างนี้ยังมีหลักฐานที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของคนเชื้อสายไท คือ บ้านเรือนที่ปลูกในบริเวณนี้ยกพื้นมีใต้ถุนสูง นอกจากนี้ยังได้พบหลักฐานที่ชี้ชัดถึงวัฒนธรรมการเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหมในรูปแบบต่างๆ อีกด้วย จุดที่น่าสนใจตรงนี้ก็คือ ในดินแดนภาคเหนือขึ้นไป ซึ่งจะเป็นแหล่งอารยธรรมศูนย์กลาง ข้าวที่พบในแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ มีอายุสูงกว่าลุ่มแม่น้ำแยงซีมากคือ เพียงแค่ประมาณ 5000 ปีก่อนคริสตกาลเท่านั้น พร้อมกันนั้นก็ยังมีหลักฐานที่จะทำให้เชื่อว่าชนทางแถบภาคเหนือนี้คงเรียนรู้เทคโนโลยีการปลูกข้าวจากทางใต้ (คือเขตลุ่มน้ำแยงซี) ส่วนการปลูกข้าวในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปัจจุบันเกิดขึ้นเมื่อประมาณ 3000 ปีก่อนคริสตกาล ในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

เครื่องปั้นดินเผาที่พบในลุ่มน้ำแยงซีนับเป็นหนึ่งในเครื่องปั้นดินเผาที่เก่าแก่ที่สุดของโลก คือ ประมาณ 12000 - 29000 ปีก่อนคริสตกาล ข้อเท็จจริงนี้สลายความเชื่อที่ว่าชนทางใต้เป็นหนึ่งวัฒนธรรมจากแหล่งศูนย์กลางทางเหนือลงไปเป็นอันมากด้วย

การเปรียบเทียบข้อมูลทางโบราณคดีจากแหล่งต่างๆ ในบริเวณภาคกลางและภาคใต้ (คือในเวียดนามและในไทย) ชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงของวัฒนธรรมทางวัตถุและเศรษฐกิจของจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และที่เด่นชัดที่สุดก็คือ จีนตอนใต้แท้ที่จริงแล้วเป็นส่วนหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในด้านภูมิศาสตร์ (ภูมิอากาศ) ชาติพันธุ์วิทยา สภาวะแวดล้อมและวัฒนธรรม

ในด้านเทคโนโลยีการทอโลหะ (บรอนซ์) นั้นแนวคิดที่ยึดถือกันทั่วไปคือ การทอโลหะเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในดินแดนเกษตรกรรมของจีนภาคเหนือ

สมัยราชวงศ์ซางและราชวงศ์โจว และชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (รวมทั้งชนเชื้อสายไท) ซึ่งอพยพออกจากถิ่นฐานของตนในลุ่มน้ำแยงซีตอนกลาง ลงสู่ลุ่มน้ำพรหมบุตรสาละวิน เจ้าพระยา และโขง นำความรู้ในการทอโลหะมาจากจีนภาคเหนือลงมาด้วย ผู้เขียนเสนอให้พิจารณาหลักฐานที่แสดงความเป็นไปได้ที่ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พัฒนาเทคโนโลยีการทอโลหะบรอนซ์ขึ้นมาด้วยตนเอง คือ บรอนซ์ที่พบที่บ้านเชียง มีอายุระหว่างช่วง 1950-1600 ปีก่อนคริสตกาล และช่วง 1560-1530 ปีก่อนคริสตกาล ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับการผลิตบรอนซ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ในจีนภาคเหนือจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่ทบทวนความรู้ที่เกิดขึ้นที่ใด และแพร่พิพจากไหนไปไหนกันแน่

งานศิลปะที่ทำจากหยกที่สร้างขึ้นในภาคเหนือของจีนที่พบในบริเวณเดียวกับที่พบหลักฐานบรอนซ์ของสมัยราชวงศ์ซางและโจว และกำหนดให้เป็นศิลปะของสมัยราชวงศ์ทั้งสองนี้ก็ควรจะทบทวนด้วย เพราะในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าเขตวัฒนธรรมแยงซีตอนล่างที่เลี้ยงชู (3300-2200 ปีก่อนคริสตกาล) เป็นศูนย์กลางผลิตรูปสลักหยกที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสูง ผลงานที่พบว่าเป็นของราชวงศ์ซางและโจวนั้น อันที่จริงก็มาจากแหล่งวัฒนธรรมเลี้ยงชูนี้เอง

ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนเน้นให้พิจารณาอีกประการหนึ่งก็คือ ช่องว่างทางเวลาระหว่างพัฒนาการของการทอโลหะ (และเกษตรกรรม) กับพัฒนาการอื่นๆ ซึ่งเป็นเครื่องหมายของอารยธรรมคือ การพัฒนาขึ้นเป็นเมือง การก่อตัวของชนชั้นทางสังคม และสงคราม กล่าวคือ ดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพัฒนาการของสังคมอารยธรรมภายหลังพัฒนาเทคโนโลยีในการทอโลหะบรอนซ์เป็นครั้งแรกนานมาทีเดียว จริงอยู่ในดินแดนอารยธรรมอื่นๆ ก็มีช่องว่างของเวลาระหว่างความสามารถทางการทอโลหะและการพัฒนาสังคมอารยธรรมเช่นกัน เช่นในเมโสโปเตเมีย ศูนย์กลางอารยธรรมแห่งแรกของโลกมีช่วงห่างถึง 2000 ปี ในเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออกก็ห่างถึง 1000 ปี เป็นต้น ดังนั้นพัฒนาการของสังคมอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็มิได้ผิดจากปทัสฐานของที่อื่นๆ

ในความเป็นจริงแล้วนักวิชาการทั้งยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างลงความเห็นกันอยู่เรื่อยมา ถึงการต่อต้านการรวมศูนย์และการก่อตัวของโครงสร้างที่ลัดหลั่นกันอย่างเคร่งครัดของสังคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แม้จนทุกวันนี้เรายังคงกล่าวได้ว่า รัฐประชาชาติของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นสังคมที่รวมไว้ด้วย “ผู้ยิ่งใหญ่” แต่งกายในแบบนายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดีและรัฐมนตรี และเหล่าบริวารภายใต้การอุปถัมภ์ของ “ผู้ยิ่งใหญ่” ที่รายล้อมอยู่โดยรอบ หากทัศนะนี้เป็นจริงสำหรับยุคสมัยใหม่และในประวัติศาสตร์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์จะมีมากสักเพียงไหน อย่างไรก็ดีคงไม่มีใครปฏิเสธได้ถึงความล่าช้าและการพึ่งพาปัจจัยภายนอกที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมนวมศูนย์ที่มีชนชั้นของชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชนในแต่ละชั้นเหล่านี้ต่างมุ่งแข่งขันเพื่อการแย่งชิงทรัพยากรมาไว้ที่ตน

แบบแผนทางด้านภาษาก็ให้คำอธิบายกำเนิดและพัฒนาการของชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคเริ่มแรกที่ที่น่าสนใจ เมื่อแรกศึกษานักวิชาการอาจชะงักงันกับความมากมายของภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตามในจำนวนนับร้อยเหล่านี้แบ่งออกได้เพียง 4 ตระกูลใหญ่ๆ เท่านั้น คือ ออสโตรนีเซีย ออสโตรเอเชียติก ไท (ไท-กะได) และจีน-ทิเบต

ออสโตรนีเซีย (หรือมาเลย์-โพลินีเซียน) เป็นภาษาที่นักวิชาการเชื่อว่า วิวัฒนาการขึ้นบริเวณชายฝั่งภาคใต้ของจีนปัจจุบัน และกระจายออกไปอย่างกว้างขวางโดยมีจุดศูนย์กลางที่ไต้หวัน ปัญหาที่น่าคิดก็คือ ปัจจุบันมีได้มีร่องรอยของภาษานี้เหลืออยู่ในจีนส่วนภาคพื้นแผ่นดินในเกาะไต้หวัน เมื่อได้ศึกษารากศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับข้าว ผลไม้ และสัตว์เลี้ยงในภาษาต้นกำเนิดออสโตรนีเซีย ทำให้สันนิษฐานได้ว่าการทำเกษตรกรรมและทอผ้าบนเกาะนี้เริ่มขึ้นเมื่อราว 4000 ปีก่อนคริสตกาล ข้อสันนิษฐานนี้ผู้เขียนเห็นว่าน่าที่จะพบทวนเพราะหลักฐานทางด้านโบราณคดีในเขตวัฒนธรรมดาเพนกินไต้หวันให้ข้อยืนยันการปลูกข้าวและทอผ้าบนเกาะนี้เริ่มแค่ที่ 2500 ปีก่อนคริสตกาลเท่านั้น ในเขตลุ่มน้ำแยงซีตอนกลาง หลักฐานทางโบราณคดีกำหนดให้มีการเพาะปลูก ณ บริเวณนี้เมื่อราว 9000 ปีก่อนคริสตกาล

ดังนั้นการเริ่มต้นที่ไต้หวันก็ควรจะเร็วกว่าที่เป็นอยู่เพื่อให้อีกกัน แต่จนกระทั่งขณะนี้เราไม่มีหลักฐานจากไต้หวันที่จะให้การเพาะปลูกและทอผ้าเริ่มขึ้นเร็วกว่า 2500 ปีก่อนคริสตกาลไปได้เลย

ชาวออสโตรนีเซียคงจะตั้งหลักแหล่งห่างจากชนที่พูดภาษาไทหลายร้อยกิโลเมตร บนผืนแผ่นดินจีนภาคใต้ ข้อคิดเห็นของนักภาษาศาสตร์ (เบนเนติก) ที่ให้ภาษาของชน 2 พวกที่เกี่ยวข้องกัน โดยตั้งขึ้นเป็นตระกูลภาษาออสโตร-ไท ย่อมหมายถึงความใกล้ชิดกันของถิ่นกำเนิดของชน 2 พวกนี้ แนวคิดนี้เป็นที่สนใจของนักโบราณคดีและนักศึกษาศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคก่อนประวัติศาสตร์มาก ข้อมูลเกี่ยวกับกำเนิดของออสโตรนีเซียจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจพัฒนาการของชนเชื้อสายไท แต่จากที่กล่าวมาก็ได้เห็นแล้วว่าแหล่งกำเนิดของชนออสโตรนีเซียยังเป็นปัญหาอยู่ และหลักฐานทางด้านภาษาที่ไต้หวันก็ยังไม่เพียงพอที่จะกำหนดให้เกาะนี้เป็นบ้านเกิดของพวกเขาได้ เราจึงต้องแสวงหาหลักฐานจากบนภาคพื้นแผ่นดินจีนต่อไป ซึ่งจนขณะนี้ก็ยังไม่มีความชัดเจน ถ้าชนพวกนี้มีบรรพบุรุษร่วมกับคนไทย (เช่นที่เบนเนติกสันนิษฐาน) หลักฐานเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของคนไทจะมีความสำคัญยิ่งต่อการกำหนดถิ่นกำเนิดของออสโตรนีเซีย และในทางกลับกันการขยายตัวออกจากแหล่งกำเนิดของชาวออสโตรนีเซียจะต้องขยับให้เร็วขึ้น การกำหนดเวลาการขยายตัวของชนเชื้อสายไทก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน

กลุ่มภาษาที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือ **ออสโตรเอเชียติก** (มอญ-เขมร) หลักฐานทางด้านโบราณคดียุคหลังๆ สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของนักภาษาที่ว่า ชนที่พูดภาษาในกลุ่มนี้คือพวกแรกที่ตั้งหลักแหล่งลงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นแผ่นดิน รวมทั้งหมู่เกาะนิโคบาร์และบางส่วนของเกาะสุมาตราและเกาะอื่นๆ ด้วย ชาวออสโตรเอเชียติกอพยพออกจากดินแดนบ้านเกิดในลุ่มน้ำแยงซีตอนกลางมาตามลำน้ำ และเข้าตั้งหลักแหล่งในถิ่นฐานปัจจุบันของพวกเขาในช่วงสหัสวรรษที่ 6 ก่อนคริสตกาล แนวคิดนี้มีได้ส่งผลกระทบต่อภาพการขยายตัวของชนที่พูดภาษาไท และยังคงสอดคล้องไปกับ

หลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์วิทยาที่ว่า ชาวละว้า มอญ เขมร และขมุ ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในช่วงที่บางส่วนของชนที่พูดภาษาไท เริ่มอพยพเข้ามาแย่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นแผ่นดิน

ภาษาตระกูลไท หรือ **ไท-กะได** ค่อนข้างชัดเจนว่ามีแหล่งกำเนิดในบริเวณชายแดนระหว่างเวียดนามและเมืองกว๋างซี-จูโจวของจีน ชาวจีนและชาวเวียดนามเรียกคนไทเหล่านี้ด้วยคำที่มีความหมายว่าชนพื้นเมือง นับเป็นการยืนยันว่าคนไทอาศัยอยู่ในบริเวณนี้เป็นเวลานานมาแล้ว คนไทเหล่านี้มีแบบแผนการทำเกษตรกรรมและประเพณีทางสังคมร่วมกัน การศึกษาคำศัพท์เกี่ยวกับข้าวและการทำนาบ่งชี้ถึงการที่ชาวไท พวกนี้ต้องเป็นชนผู้ริเริ่มเทคโนโลยีในการทำนา และเทคโนโลยีนี้มีความซับซ้อนแม้กระทั่งเมื่ออยู่ในขั้นเริ่มต้น เมื่อก้าวถึงคนไทเราไม่สามารถแยกพวกเขาออกจากการทำนาได้เลย แม้จนทุกวันนี้ชนที่พูดภาษาไทจะตั้งหลักแหล่งตามลำน้ำ ซึ่งเป็นที่ที่พวกเขาสามารถปลูกข้าวได้นับตั้งแต่ทางใต้ของจีนลงมาจนถึงเวียดนามและกัมพูชา

นักภาษาศาสตร์บางคนเสนอความคิดเห็นว่า ถิ่นฐานของชาวไทนี้อาจอยู่ชายฝั่งทะเล ทั้งนี้โดยอาศัยหลักฐานทางด้านภาษาและหลักฐานประวัติศาสตร์อื่นๆ แต่นักวิชาการทั่วไปยังให้น้ำหนักแก่ถิ่นฐานที่กว๋างซี-จูโจวมากกว่า

สำหรับ**ภาษาจีน-ธิเบต**นั้นเมื่อได้ศึกษาภาษาถิ่นที่พูดอยู่ในบริเวณภาคใต้ของประเทศจีน ปัจจุบันจะพบว่าภาษาเหล่านี้ไม่ใช่ภาษาจีน หากเป็นภาษาที่พัฒนาขึ้นจากภาษาดั้งเดิมของชนที่อยู่ในดินแดนนี้ก่อนที่ภาษาแมนดารินจะพัฒนาขึ้นภายหลัง การเข้าครอบงำทางการเมืองของจีนจากทางเหนือ เป็นการรับกับข้อสันนิษฐานข้างต้นที่ว่า ดินแดนภาคใต้ของจีน (ทั้งในทางประวัติศาสตร์ นิเวศวิทยา และวัฒนธรรม) เป็นส่วนหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วัฒนธรรมของชนพวกนี้ทั้งในทางเทคโนโลยีและสังคม ก้าวหน้าอยู่เป็นอันมากแล้ว ก่อนที่อำนาจของจีนจากศูนย์กลางทางเหนือจะขยายลงมา การขยายอำนาจของจีนดังกล่าว ทำให้ชนในบริเวณนี้อพยพลงใต้ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลา ระหว่าง ค.ศ. 300 - 1100

ผู้เขียนยังได้รวบรวมข้อวิเคราะห์ทางด้านภาษา

ในจีนภาคใต้ และสรุปว่าแหล่งที่มาของภาษาจีน (ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมจีนด้วยนั้น) อยู่ในดินแดนภาคใต้มีใช้ภาคเหนือ แนวคิดนี้สอดคล้องไปกับผลสำรวจทางด้านโบราณคดี ผู้เขียนเห็นว่าการศึกษารากศัพท์กำเนิดของจีนจะช่วยให้ได้ความกระจ่างชัดถึงอิทธิพลของภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทที่มีต่อภาษาต้นกำเนิดของจีน ที่สำคัญก็คือภาษาไทเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญของเสียงวรรณยุกต์ นอกจากนี้ภาษาต้นกำเนิดของจีนยังจะช่วยให้เกิดความกระจ่างในปัญหาหลายประการที่นักวิชาการด้านภาษาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังตอบไม่ได้ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทและออสโตรนีเซีย และภาษาก่อนของชาวจีนภาคใต้มีบรรพบุรุษร่วมกับภาษาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่

ผู้เขียนยังได้สรุปผลงานศึกษาทางด้านพันธุกรรม (DNA) ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งได้ข้อสรุปที่น่าสนใจถึงความใกล้ชิดทางพันธุกรรมของประชากรในดินแดนจีนภาคใต้และในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บางพวก (รวมทั้งไท) โดยเฉพาะข้อค้นพบที่ว่าชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีวิวัฒนาการ (ทางสรีระ) ก่อนชาวจีนและเป็นต้นกำเนิดของวิวัฒนาการของชนสายพันธุ์จีน

นักวิชาการด้านพันธุกรรมได้พบว่า ลักษณะและขนาดของฟันที่เล็กลง บ่งบอกถึงการปรับตัวทางด้านพันธุกรรมของมนุษย์ต่ออาหารที่ได้รับการหุงต้มให้สุก ขนาดของฟัน (เล็กหรือใหญ่) จึงสามารถบอกได้ว่าชนที่เรากำลังศึกษาถึงอยู่ที่นี่ ปรับตัวเข้าสู่ชีวิตในสังคม "อารยธรรม" มานานเท่าใดแล้ว ผลการศึกษาที่ได้พบก็คือ ชนในแถบจีนภาคใต้มีขนาดฟันเล็กที่สุดและเป็นขนาดที่เทียบเคียงได้กับฟันของชาวยุโรปตะวันตกและชนที่ฝังอยู่ไกลไปจากจีนภาคใต้เท่าใดจะมีขนาดของฟันใหญ่ขึ้นเป็นลำดับ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าชนในภาคใต้ของจีนเป็นต้นกำเนิดของชาวจีน ไท และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ และชนทางเหนือของจีนอันที่จริงก็คือเขตชายขอบของศูนย์กลางทางภาคใต้ที่สำคัญนี้

ในท้ายที่สุดของบทความ ผู้เขียนสรุปแนวคิดของนักวิชาการผู้หนึ่ง (J. Harlan, 1971) ซึ่งได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็นสองแบบคือ วัฒนธรรมที่เป็นศูนย์กลาง และ

วัฒนธรรมที่มีได้เป็นศูนย์กลาง วัฒนธรรมที่เป็นศูนย์กลาง หมายถึง การเป็นแอ่งกำเนิดวัฒนธรรมให้แก่โลก เช่น เม็กซิโก เมโสโปเตเมีย และจีนภาคเหนือ เทียบเคียงไปกับแอ่งวัฒนธรรมศูนย์กลางนี้จะมีวัฒนธรรม ที่มีได้เป็นศูนย์กลางตั้งอยู่เป็นภูมิภาคที่มีอาณาไม่แน่นอนและกว้างขวาง ดังเช่นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคต้น วัฒนธรรมนี้มีพัฒนาการที่เป็นอิสระ เคียงขนานไปกับพัฒนาการในเขตศูนย์กลางจนกลายเป็นสังคมเกษตรกรรมแบบเบื้องต้น และเป็นฐานให้แก่พัฒนาการของวัฒนธรรมศูนย์กลางที่ยิ่งใหญ่ วัฒนธรรมที่มีใช้ศูนย์กลางดังกล่าวนี้ที่นักวิชาการผู้นี้พบก็ได้แก่ อินคา แอฟริกากลาง และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

SOUTHEAST ASIA AS THE CRADLE OF ASIAN CULTURE

and the place of the Tai within it

J.A. Placzek*

INTRODUCTION

Despite the failure of the more grandiose visions for prehistoric Southeast Asia, the facts still point to an independent, higher, and much earlier level of development than had been previously imagined. Gone forever is the notion that Southeast Asia produced no innovations in technology, art, or society. While not the cradle of Asian civilization, it was certainly one of the venerable elders.

In this essay, for the purpose of clarifying our knowledge of the region, I am proposing that Southeast Asia is a culturally identifiable region, and thus it has some unique contributions to world

* J.A. Placzek Langara College Vancouver, BC Canada.
Prepared for the International Conference on Tai Studies,
Mahidol University, Bangkok July 29 - 31, 1998

culture. Was it the “cradle of Asian civilization”? The evidence is insufficient to support this claim fully, but in reviewing the evidence below, I hope to show that, at the very least, Southeast Asia’s contribution cannot be dismissed out of hand. Along the way I will review the position of what we know about Thai origins within this overview of the region.

Some more concessions. First, it is questionable to argue that there is some evidence for a claim, and thus it might be true. In this way, people can argue in favour of literally anything. My justification for doing so now is two-fold : one, this academic exercise is worth doing for what we can learn about the region ; and two, Southeast Asia still lacks the broad overview that is required to assess it in full perspective.

The next concession involves defining terms.

“CRADLE” OR “HOMELAND”

The notion of cradle or homeland is a very basic one in popular thought. It seems natural to ask where a cultural tradition came from, where and how it originated. However, in the very different world of prehistory, this is often not a valid question at all. It is more common to see major cultures growing out of widespread settlements which have developed independently but in parallel, usually due to common environmental factors and low-level personal contacts between them. There may be social levels in these societies, but the gradient is gentle, without abrupt class boundaries. This level of development is usually achieved before the society becomes totally dependent upon

agriculture, and before metal artifacts become major definers of social status.

It has recently become popular to link early development of agricultural practices with geographic expansion of a given cultural complex (Renfrew 1992, 1994, Cavalli-Sforza et.al. 1993, O’Conner 1996, Hartmann 1998). Renfrew (1994) calls this “Farming Dispersals”. They are thought to have occurred after an initial spread of human populations out of Africa beginning about 100,000 years ago.

There appear to be two such agricultural expansions into SE Asia. The first is associated with Austroasiatic speakers, spreading southward and westward from a middle Yangzi valley core in what today is south-central China. Whether they came in contact with other groups who are presumed to have spread from Africa to SE Asia, is not clear at this point. The theory, as applied to SE Asia, conflates the early spread from Africa with this Austroasiatic expansion, identifying the participants in both as speakers of “Austric” languages, a super-family said to contain Tai, Austroasiatic and Austronesian. Perhaps at such early dates it makes sense to talk of undifferentiated proto-languages.

The second “Farming Dispersal”, again from the “cradle” area of modern-day southeast China, was of Thai and Vietnamese groups who had a more efficient kind of farming system and were thereby able to eventually displace the previous Mon, Khmer, and Cham farmers. (From a point that was somewhere further west, the Burmese also participated in this period of expansion.)

The third era expansion involved groups moving into the warming arctic (Renfrew 1994 : 118-119).

Renfrew and the others identify a fourth

expansion, "Elite Dominance", wherein stratified societies, urban concentrations, kingdoms, and empires arise, and cultures expand again, but in a different pattern, following military conquest or trade routes. Classic examples were the expansion of the Roman Empire and Imperial China. From such a stage we have the stuff of history, whether or not the events are actually recorded in some script.

From what we know of history and proto-history in SE Asia, the expansion of the Burmese, Thais, and Vietnamese seems to

participate a little in the second stage of "Farming Dispersals" and also in the fourth stage of "Elite Dominance". Once again, SE Asia may be forcing theorists to revise their views because it just doesn't fit.

But it should be clear nevertheless that socio-political evolution tends to be a process of crystallization of high cultures and power centers out of the network of similar but independent settlements, the "mother soup" that in Southeast Asia has taken the last ten thousand years to develop.

In this view one is clearly wasting one's time looking for a single center or a single cause behind

the rise of a great cultural tradition. What we should be looking for is evidence of how and why specific cultures crystallized out of that ancient mother soup.

"CIVILIZATION"

"Civilization" has been defined as the stage of development in which one social group learns to treat another group as animals. In general usage, what we usually mean by this term is a cultural tradition based on massive political power and high levels of urbanization, social differentiation, and technology, relative to its time. The culture should bear fairly clear identifying characteristics, artistic traditions, and have survived for a long time.

By these criteria, Southeast Asia does not qualify as a single civilization. But is it possible that the great civilizations of India and China have crystallized out of the Southeast Asian mother soup? In fact I have little to say about India, since its earliest centers are to the west and its crucial relationships are with the earliest of all cultures, those of Mesopotamia and other centers of the Middle East.

I will concentrate more on southern and central China, since there recently have been great advances in that region. My conclusion is that to a certain extent eastern India, and to a very great extent central China, may be deeply indebted to the early people of Southeast Asia. This explicitly excludes the generally-accepted "heartland" area of Chinese culture along the Huang-Ho (Yellow) River in the north. Excluded also is the Mohenjodaro-Harappan center in the Indus valley. The involvement of the Ganges valley is less clear.

Therefore this view does not challenge the undoubted early developments in Mesopotamia and the Indus that influenced western India ; nor does it seek to impugn the cultural achievements of northern China that had strong impacts upon central China. Southern China, by way of contrast, is clearly and absolutely part of Southeast Asia. Thus a term that needs clarification is "Southeast Asia" itself.

"SOUTHEAST ASIA"

In modern times we use an arbitrary collection of ten modern day nation-states (and city-states) as a convenient definition of "Southeast Asia". However, as we go further and further back into prehistory these arbitrary lines on the map become less and less relevant. What we are left with are the broad parameters of geography : climatic, vegetational, topographic, and other ecological boundaries. In the discussion to follow it will become clear, especially when we focus on the crucial question of the domestication of rice, that by "Southeast Asia"; we have to include vast regions that, for political and historical reasons, on today's maps are parts of Bangladesh, India, China, and even Japan. Higham (1996 : 1) comes to essentially the same conclusion on China, as does Bellwood (1995 : 403) :

My view is that populations who once lived in the southern part of the nation which we today call "China" expanded southwards, commencing at the beginning of the Neolithic, to form the founders of the present Austroasiatic, Austronesian and eventually other major populations of Southeast Asia (such as the Thais and Burmese).

These people were not "Chinese" in the ethnic or biological sense (i.e., the ancestors of present-day Han Chinese) and had no direct connection with Anyang or the Shang Dynasty whatsoever. They were Southeast Asians.

...there are also strong grounds for including the areas of eastern India settled by those speaking Mundaric, Austroasiatic languages (Higham 1996 : 1).

Including these areas a parts of Southeast Asia, in a general geographic and climatic view, is not controversial. However, it rings emotional and nationalistic alarm bells and this is the main reason why these simple and common links have been overlooked for so long.

SOUTHEAST ASIAN UNITY : GEOGRAPHICAL FACTORS

In what sense can we talk about SE Asia as a unified region to begin with? Geographical factors are mostly represented through discussion of human cultural adaptation to them. The great mountains of northern SE Asia clearly formed a barrier, as did the seas, until human seafaring and shipbuilding reversed this role of the oceans. One result is that except for Chinese imperial expansion into Guangdong, Guangxi, Gueizhou and northern Vietnam (Bac Bo), there have been no invasions of SE Asia until (seabourne) European colonial dominance began 300 years ago.

The monsoon climate and the wet season dry season annual cycle also led to a common dependence upon rivers for transportation inland, and the many architectural, dietary, and social adaptations to the cycle of flooded and parched fields.

SOUTHEAST ASIAN DIVERSITY : GEOGRAPHICAL FACTORS

The mainland eventually developed large stable peasant societies usually in broad river valleys above major river deltas. The islands tended to have fewer such areas, and thus developed much smaller populations clustered at river mouths (except Central Java). There certainly were agrarian centers in the islands, but cities tended to be focused on trade, with good harbours, at strategic points along the international trade routes established in prehistoric times. These “entrepot cities” were less stable than their mainland counterparts, since trade is notoriously fickle.

Central Java and the mainland flood plains, then, were the places where the large populations eventually developed, based on the social relations of labour-sharing for wet-rice agriculture and the complex irrigation arrangements that this crop requires when planted on a large scale. In contrast there were no major highland centers. The agricultural base in the mountains tended to be shifting cultivation of rice and other crops, in a semi-nomadic system, which could be as long as twenty years in one location.

In many cases these highlanders had been the earliest Austroasiatic-speaking inhabitants of the area, including the lowlands. But under the ethnic groups (Burmans, Thais, Vietnamese) who later came to dominate them, they had three choices : face wholesale slaughter if they organized resistance, stay and become assimilated but marginalized lower classes, or retreat to the less productive, heavily forested mountainous areas between the great river

valleys. Some kingdoms had royal rituals that clearly honoured these earlier inhabitants as pioneers, despite their current lower status.

SOUTHEAST ASIAN DIVERSITY : CULTURAL FACTORS

So far we have seen more divisions than commonalities. When we look at modern-day SE Asia we see even more diversity : different languages, religions, political systems. In fact SE Asia is notorious as a “cultural shatterbelt” between India and China.

To see beyond these major distinctions, we need to emphasize that the vast majority (I would guess a good 85%) of the most obvious cultural differences have developed during the later histories of the various nations. Burma, Laos, Thailand, Cambodia, Malaysia and Java were subject to the strong and fundamental cultural influences flowing out of India in the early centuries of the Christian era. These nations are said to be “Indianized”. Vietnam, on the other hand, was subject to a thousand years of domination by its giant imperial neighbour to the north, and is the only through-going Confucian state, said to be “Sinicized” by this experience. The Philippines, while distantly exposed to the influences of Indic and Chinese cultures, was the first SE Asian nation to come under European control and adopt a Spanish high culture. It is thus said to be “Hispanicized”.

The modern nations thus have all borrowed their high cultures from different external sources, increasing the diversity.

In the 13th Century Theravada Buddhism

swept most of mainland SE Asia. Soon after, Islam and Christianity made converts in the region, mostly in the islands, increasing the mainland - islands cultural division.

Later yet the region was divided up into

colonial domains, with far-reaching consequences depending on the methods of colonial control and the educational systems installed. A prominent aspect of colonialism is that the colony must be tied to the colonizer economically and is thereby prevented from interacting with its neighbours. Even later came the cold war and the division of the region into communist and capitalist camps.

The main point here is that these very important distinctions were clearly latter-day developments, external factors that were borrowed or imposed, becoming entrenched in SE Asian societies in a "top-down" process of adaptation. The fundamental cultures, the "little tradition" of the people, retained much of their agriculturally-based similarity.

SOUTHEAST ASIAN UNITY : CULTURAL FACTORS

SE Asia is remarkable for its cultural

diversity. Wherein lies its unity? The factors are less obvious, yet can be extracted from the amazing diversity.

In this enquiry it is important to note the anthropological distinction between the "Great Tradition" of the courts and elite, as opposed to the "Little Tradition" of the common people, in particular the farmers and peasants. In SE Asia, while the great traditions of the various modern-day nations clearly show the different sources of those traditions (India, China, Spain), the little tradition shows a remarkable number of cultural traits that are either unique or very widespread.

WIDESPREAD OR UNIQUE CULTURAL TRAITS

Space prevents a fuller discussion of these additional traits. The following are seen as widespread, but not necessarily covering the whole region :

drinking through straws	drinking through the nose
eating with hands	glutinous rice as staple
betel chewing	palm wine, sugar, etc.
fermented fish, fish sauce	lactose intolerance
prominence of bathing	houses on stilts
piston bellows	jar burial
procession, spectacle	boat races
cock fighting	rocket festivals
backstrap loom	tattooing
lack of family names	debt as social institution
relatively high status of women	"big man" patron system
territorial spirits	"butterfly" spirits
thunder god complex	bronze image casting
blow pipe	

The following are seen as more clearly unique :

sticly rice as staple	finger knife
kris	prominence of naga
musical traditions	ikat and batik
sepak-takraw	penis inserts
blackening of the teeth	houses designed as boats
double outrigger	

Clearly much could be said about each of these but space forbids at this time. In many cases clear parallels exist in world cultures but I have simply not surveyed them.

WET-RICE AGRICULTURE AND THE DOMESTICATION OF RICE

Clearly, wet-rice agriculture is dominant throughout the region in every place it can be grown, and often in areas completely unsuited for it.

It is assumed that the gradual process of domestication of rice began in seasonal swamps (White 1995 : 61) where the intervening dry season led to larger and more efficient seeds. Even today people have been observed harvesting wild cousins of rice, sometimes by paddling a boat through the plants and tapping the ripe grains into the boat.

Cultivation in deeper or more permanent bodies of water probably evolved from this, as did cultivation in banded flood-recession fields and in the now-common gravity-fed poldered fields. Upland dry rice practices also were later developments in White's typology.

On the other hand, by Mudar's survey of the prehistoric and early historic sites in central Thailand, it appears that the earliest settlements (within the period when rice cultivation was known

in the area) were on upper slopes and only by the early historic period (6th Century AD) did settlements flourish in the lower river valley itself (Mudar : 177).

The labour-sharing and irrigation co-operation involved in wet-rice agriculture is obvious and widely noted. The connection between wet-rice and high population is clear :

SOCIAL ORGANIZATION POPULATION SUPPORTED

hunter-gatherer	.005 to .12 people per km ²
shifting cultivation	up to 60 people per km ²
wet rice cultivation	up to 2,000 people per km ²

Aside from the need to co-ordinate the system of irrigation for a large flood-plain area, wet-rice has another labour-intensive characteristic : transplanting. Rice seed is planted and cultivated intensively in crowded seed-beds that can be protected and watered more easily while the young plants grow and the farmers wait for the monsoons to break. With the start of the rains the seedlings are transplanted by hand to the fields. This extremely labour intensive system is still practiced today, and is a characteristic of SE Asia.

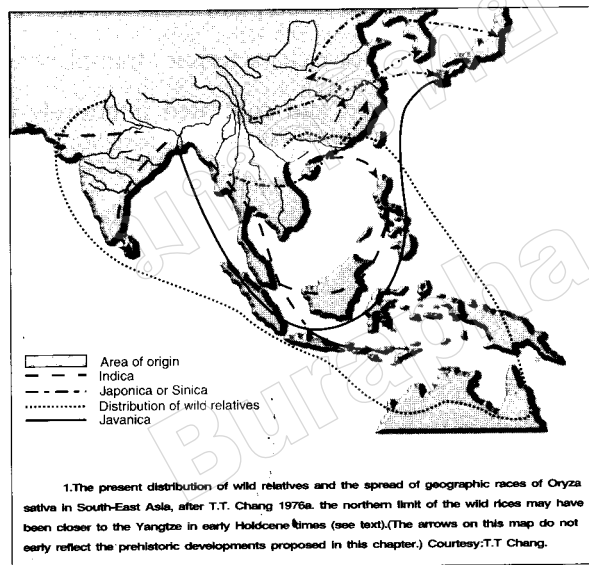
There is general agreement currently that rice was probably domesticated in the middle and lower reaches of the Yangzi river, in what today is central China. The identity of these early agriculturalists is unknown, but I will summarize below that Tai origins are inseparable from those of domesticated rice.

In China archaeology has recently been preceeding with incredible speed. Scores of important new sites are reported every year. Recently rice has been found in Neolithic sites even

in northern China, dating about 5000 BC (Underhill : 129), but these sites are thought to have learned the technology from the south, where rice is naturally more native.

Approximately 80% of the Neolithic sites in China with domesticated rice are located in the Yangzi River valley. Since the Yangzi River valley contains the greatest number of sites with rice as well as the earliest sites, it is probably the area where rice was first domesticated ...Scholars acknowledge that rice could have been first domesticated in areas farther south or beyond the borders of China (Underhill : 133).

A key factor in establishing domestication of rice is the distribution of wild rice. The ancestor of *Oryza sativa* is usually considered to be *Oryza rufipogon*

(see **Figure 1**). The figure shows that wild rice occurs in the middle and lower Yangzi, and also in northern SE Asia and into India.

One serious problem with wild rice is that it can easily hybridize with domesticated rice. It is a "genetically volatile" plant (Higham 1989 : 82) : in a few years domesticated rice can revert back to a form similar to wild rice when it is left to

reproduce naturally.

The most famous site of course is the Hemudu site in Zhejiang (lower Yangzi), with massive layers of husked rice from 5000 BC. However, sites in the middle Yangzi have turned out to be extraordinarily early, with dates for wild and domesticated rice phytoliths and pollen from 9200-7550 BC (Underhill : 138). These significant dates are supported by an increase in the quantity of agricultural tools. The earliest of these middle Yangzi sites are located south of the river. At the site of Pengtoushan we have clear grains of modern rice, by 7000-5500 BC (Underhill : 142).

Significant for the question of the ethnic identity of the people is the fact that earlier middle Yangzi Pengtoushan houses were built on or under the ground, while the later lower Yangzi, Hemudu houses, in contrast, were built on stilts with remarkably skilled carpentry. This supports the view that early Tais were associated with the lower Yangzi cultures and less so with the middle cultures. It is also interesting to note that the Liangzhu culture of the lower Yangzi (c. 3300-2200 BC) has also yielded "the earliest undisputed evidence for sericulture and silk reeling in the form of thread, ribbon, and fabric" (underhill : 144). We shall return to this culture below.

By 3000 BC rice and some domesticated animals had diffused southward to Guangdong sites. The earliest clear radiocarbon dates for rice in mainland SE Asia (narrowly defined) are about 3,000 BC, found at sites in northeast Thailand (Miksic : 30).

Rice apparently reached Taiwan later: there is no evidence for cultivation on the island until after 2500 BC, and the first solid evidence of rice is

not until 2000-1000 BC (Underhill : 146). This fact has important implications for the origins of the Austronesians (Malayo-Polynesians), and if we follow Benedict's Austro-Tai hypothesis, the origins of the Tais as well. These are discussed below under "language patterning".

Another surprise is that Yangzi valley pottery dates are now among the oldest in the world, at 12,000-9,200 BC (Underhill : 140). One result of all this activity and these remarkable finds is that the old notion of a unified China which owes everything to the "cultural hearth" in the north is crumbling, and the southern peoples' early contributions as finally being recognized. Obviously most of these southern peoples in prehistory were Southeast Asians.

An important result of these advances in archaeology has been the comparative coalescence of site information in both south-central China and SE Asian sites in Vietnam and Thailand. Archaeologists can now identify similarities between these areas in dates, material culture, and economy (Underhill : 137). No longer alien disciplines, Chinese and SE Asian archeology are further clarifying the essential link : Southern China is part of SE Asia.

EARLY BRONZE TECHNOLOGY

Since the claims of very early bronze at Ban Chiang have not proven supportable, the trend has been to apply stringent requirements of dating techniques ("chronometric hygiene") and accept only the most secure dates. Higham (for example 1996)

has been the main proponent of bronze technology as an innovation from the early dynasties of northern China, primarily because

- i. the dates of early bronze in mainland SE Asia are not yet secure
- ii. the early bronze technology of the Shang and early Zhou dynasties was so impressive and examples of their work have been found in early Lingnan and Bac Bo sites.
- iii. early jade art has also been found in these sites. The jade is identified with Shang and Zhou dynasties.

Higham also is a strong supporter of Blust's Austric hypothesis, namely, that Austronesian and Austroasiatic (and Tai) share a common ancestor. There is some consensus (see below) that Austroasiatic speakers were dominant in the middle Yangzi, and from there they expanded up the Yangzi and down the headwaters of the Brahmaputra, Salween, Chao Phraya, Mekong, and Song Hong (Red) Rivers to their present locations. With

increasing pressure from northern populations they were replaced in their homeland and spread thinly across SE Asia. Higham (1996 : 311) sees this proposed Austroasiatic expansion as having established long distance links for the later spread of metallurgical technology originating in northern China.

Tenuous as these links may be, there is another weakness in Higham's emphasis (1996b : 26, 28 ; 1997 : 146) on Shang and Zhou jades as evidence of northern Chinese influence. That is the fact that the lower Yangzi culture of Liangzhu (3300-2200 BC) is now known to have been the major production center of a series of standardized jade figures of an extremely high quality. These jade ritual items were traded widely, and it is quite possible that some of the items Higham assumes were Shang or Zhou were in fact from Liangzhu. As shown above, the early lower Yangzi cultures are associated with a later Tai culture.

Higham does not, however, rule out independent development of metallurgical technology in SE Asia. His requirement for accepting such a development is an secure date for bronze (or copper) by 2100-1800 BC (Higham 1996 : 311).

These dates agree with White's later proposed dating for the earliest bronze at Ban Chiang, and White (1997 : 103) has produced dates from "impeccable provenience" that appear close : 1950-1600 BC and 1560-1530 BC. Even if such dates are sufficient, Higham finds it a remarkable coincidence that this development would happen in SE Asia just at the same time as in northern China. Indeed, he points out, that ideas, even rumours of ideas, can be enough to inspire local

craftspeople to experiment and approximate the distant innovations, but in a uniquely local way. There is much truth in that point ; it just needs to be established which way the influence went.

It has become common to cite as a theoretical puzzle the discrepancy between early bronze (and agriculture) in SE Asia yet the very late development of urbanization, social classes, warfare and the other markers of "civilization". Higham surveys other early societies in the world where bronze was developed fairly early, and assesses the time lag between metallurgical competence and the rise of highly stratified societies and warfare (Higham 1996 : 316-319) :

Huanghe Valley (Northern China) :	time lag of c. 400 years
Mesopotamia :	time lag of c. 2000 years
Iberia	time lag of 1500 to 250 years
Eastern Mediterranean	time lag of c. 1000 years

Given the greater population densities and more intensive lifestyles of some of these cultures, Higham concludes :

The situation is echoed in Southeast Asia. Again, we encounter a Bronze Age which lasted a millennium before a rapid change which saw bronze being used in warfare, for personal ornamentation and in feasting and ritual. The argument that the Bronze Age of Southeast Asia is anomalous is rejected (Higham 1996 : 319).

While Higham's arguments and support are compelling, it may not yet be time to conclude that there is nothing at all anomalous about Southeast Asia's social development. In fact scholars of prehistory and history alike continually comment on the resistance of SE Asian societies to centralized and rigidly stratified structures. In fact

it can be argued that even today, the nation states of SE Asia are really social collections of “big man” patrons and their entourages of clients masquerading as Prime Ministers, Presidents, Ministers, etc. If this view can be sustained for modern and historic times, how much more so for prehistoric times? One cannot deny the lateness and the external dependence of the transition in SE Asia to (apparently) centralized stratified societies focused on competition for resources. See White (1995a), and White & Piggot for summaries of these views.

EARLY DOMESTICATION OF OTHER PLANTS AND ANIMALS

Many kinds of fruits and animals were domesticated in SE Asia. Sauer suggested in the 50s that this area was one of innovation. The list of SE Asian domestications includes bananas, taros, yams, breadfruit, many other tropical fruits, and probably coconuts. The new archeological data shows the domestication of the pig in Guangxi (Underhill : 149) but the dog is now seen as originating in northern China. As well the chicken and the water buffalo were probably domesticated here, despite their early appearance in neolithic sites in northern and central China.

LANGUAGE PATTERNING

Studies of the history of languages supports the general argument of early development in SE Asia. However, at first one is again struck by the overwhelming diversity.

In SE Asia there are hundreds of languages but only four major language families :

- * Sino-Tibetan (e.g. Chinese, Tibetan, Burmese, Kachin, with Karen as a possible outlier)
- * Austro-asiatic or Mon-Khmer (Cambodian, Vietmanese, Mon, Nicobarese, Wa, Munda)
- * Austronesian or Malayo-Polynesian (Indonesian, Malay, Cham, Tagalog, Cebuano, Hawaiian, Javanese, Sundanese, Balinese, Buginese) Hawaiian, Maori, Malagasy are example outside of SE Asia.
- * Tai (Thai or Siamese, Shan, Lao, Zhuang, Black/Red/White/Tai, Ahom, and small pockets of distant outliers such as Kam, Lati, Laqua, etc., in southern China)

AUSTRONESIAN (MALAYO-POLYNESAIN)

By now it is fairly well agreed among Austronesian specialists that the great Austronesian family must have evolved on the coast of what today is southern China, and spread throughout its vast range with the point of departure being Taiwan. Certainly the aboriginal languages of eastern Taiwan exhibit the tell-tale signs of greater diversity and greater concentration. One problem is the absolute lack of Austronesian languages spoken on the mainland today.

Another problem is the lateness of rice cultivation on Taiwan noted above. The contradiction arises from the reconstruction of Proto-Austronesian by Blust (1995) : it is said to contain words for rice, millet, taro, sugarcane, banana, betelnut, and domesticated animals. The Proto-Austronesians also wove cloth. Given the time depth for the origins of rice agriculture on the mainland of at least 5000 BC, Blust's scenario has the Proto-Austronesians on Taiwan cultivating rice and weaving cloth there by about 4,000 BC. The

Dapenkeng culture seemed a likely choice. As shown above, however, the evidence does not support this : Dapenkeng rice is in evidence only by about 2500 BC. The new, even earlier dates of rice in the middle Yangzi at 9,000 BC would imply a correspondingly earlier date for rice farming Austronesians on Taiwan. And even worse for the Blust reconstruction, no archaeological support for weaving is found that early. Bark cloth beaters similar to Polynesian tools are clearly in evidence at the Dapenkeng site as late as 2500 BC.

This does not undo the linguistic work of reconstructing proto-Austronesian ; it merely re-dates the crucial Taiwan stage much later than assumed, implying a much faster colonization of the rest of the Austronesian world.

The Austronesian and the Tai language families probably originated within several hundred kilometers of each other in the area which is now southern China. Benedict has been arguing since the 1940s that these two families are related, and his ideas have found support in the rough proximity of origin. The super-family of Tai and Malayo-Polynesian (called Austro-Tai) is still controversial ; however it seems to have gained much favour among archaeologists and other students of SE Asian prehistory. Especially for this reason, but also on general principles, new information about Austronesian is important to understanding the evolution of Tai.

From the above discussion we see that there are still problems with positing the most likely Austronesian origins. Concentration of most diverse languages points to Taiwan, but the island itself is clearly insufficient as an ultimate homeland, and a source on the mainland is necessary. None is

forthcoming. If there is indeed a common parent for Tai and Austronesian, then the fact that Tai has more solid evidence for a homeland area becomes more crucial to the origins of Austronesian. Conversely, if dates for expansion of Austronesian must be moved back these can affect estimates for Tai.

AUSTROASIATIC (MON-KMER)

Even earlier theories linked Austronesian, Austroasiatic and Tai in an Austric super-family. Although some limited links were found, this idea lay dormant for several years. Now, however, with the new archaeological data pouring in, there has been renewed interest in the idea. It has been supported by the Austronesian linguist Blust in papers from 1993 and enthusiastically adopted by archaeologists (see White 97 : 103, Higham 1996a : 1-3, 324 ; 1996b : 11-13). This interest does not seem to depend on the Austric proposal, rather it is focused on the fact that by general distribution and corroborating evidence, the early Austroasiatic speakers are considered to be the first settlers of mainland Southeast Asia, plus the Nicobar islands, with some possible vestiges in Sumatra or other islands (see Baer : 22). With a distant branch (Mundra languages) in India, and stronger evidence of an early presence in the middle-Yangzi neolithic, Blust see the Austroasiatics expanding from their middle Yangzi homeland along river systems to their present locations during the 6th millennium. This does not really affect scenarios of Tai expansion, and fits with the historical and ethnological evidence that the Lawa, Mon, Khmer and Khmu were all in place

when the Tai-speaking elements arrived in mainland SE Asia.

TAI OR TAI-KADAI

The evolution of the Tai family seems fairly clear, with origins in the area of the modern-day border between Vietnam and Guangxi-Guizhou in China, literally ringed by small dialect pockets of speakers of very diverse and distantly related Tai languages (see Terweil 1978 : 47-48 ; Pulleyblank : 431 ; Haudricourt : 28-29). In the region of most diversity among Tai languages (Tay-Ninh autonomous region of Vietnam and nearby areas in Guangxi and Guizhou) the Chinese call the Tai groups *thou-jen* (alternatively *t'u-jen* or *turen* in Pinyin), and the Vietnamese call them *tho-nhan*. Both terms mean “native people” (Haudricourt : 30).

I think that this location makes sense because the people there are settled from ancient times, they are recognized as native, they practice the common Tai style of agriculture and social custom, the topographical features are consistent with what we know of their farming style, and they exhibit the prerequisite concentration and diversity. However, there are historical and archaeological reasons to consider at least a wider core area for the Tai.

The linguist Haudricourt has argued that Tai is a mixed language with deficient vocabulary. One example he offers of this is the fact that Austroasiatic languages distinguish three kinds of rice as distinct lexical forms : padi, raw polished, and cooked rice. Austronesian and Miao-Yao languages also make this distinction while some Chinese dialects

distinguish a fourth form, that for planted rice. Tai, on the other hand says Haudricourt (1970 : 33) has only one form for any kind of rice, making reference to the various conditions or stages by the use of compounds. He concedes that Proto-Tai has a word for “transplanting plot” (my translation), *kla2*. In modern Thai this form means the rice seedling before transplanting. Li (1997 : 153) gives the proto-form a rough gloss of “husked rice”, Haas (1965 : 537) defines the modern form as a nominal meaning “substance, essence, essentials”, when used in isolation. In combination with the word for “rice” it means “raw, husked rice”.

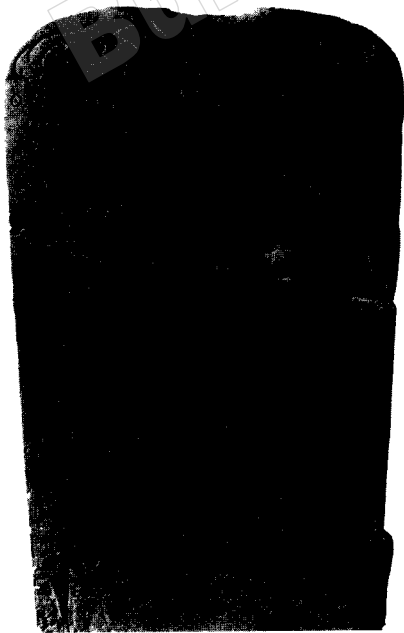
Thus Haudricourt is only partly correct when he says only one form exists. Whether this constitutes a deficiency is debatable. A term for rice seedling is found only in Tai languages ; furthermore, Proto-Tai contains terms for both wet field, dry field, and the transplanting of seedlings. This indicates much sophistication with rice agriculture at the earliest stage of Tai.

We have noted above a close connection between Tai and rice, Haudricourt's arguments notwithstanding. The Tai word for rice has cognates in Vietnamese and other Austroasiatic languages (though the direction of influence is not clear).

For Tai the link to stream-watered mountain valleys is ancient and unambiguous (O'Connor 976, citing a long list of sources).

Hartmann's 1998 study of the Tai term *meuangAI faiAI* “ditch-dike” agricultural technology further underscores the essential Tai connection with wet-rice agriculture. He outlines the basic view (see O'Connor 1996) that the

Burmese, Tais and Vietnamese, known in history to have expanded southward to displace earlier Mon, Cham and Khmer states, had as an important advantage a relatively innovative agricultural system based on the management of swiftly-flowing stream water, as opposed to the locally-established systems of management of receding floodwater (see also van Liere 1980, 1989). Hartmann notes (2) that the ditch-dike system was widely distributed among Tai speaking groups, and that the word *meuangAI* seems clearly to have been borrowed into Burmese and Vietnamese, implying a Tai source for the innovation. He surveys Tai words for “rice”, “dry field”, “wet field”, “rice seedling”, “canal or ditch”, “channel or ditch”, “dike or weir”, “field embankment”, and “small dike”. Following an innovative theory from Bailey and Edmondson in which the languages at the center of a field of historical expansion are considered to have evolved more, and the languages at the periphery have been more conservative, Hartmann concludes that there

is most innovation in the Guizhou-Guangxi area, supporting this area as a core area for Tai speakers, the point I want to stress here, though, is the direct connection of Tai speakers with early innovations in rice technology. Further, the basic analysis of O'Connor, well-argued and compelling, pictures early Tai agricultural innovation and adaptation to an upland fertile environment with fast-flowing rivers. This again favours the upland areas of Guangxi-Guizhou and upper Bac Bo (Tonkin) as a core area, as opposed to the coastal Chejiang, Fujian, Guangdong, and the lower Song Hong (Red) river delta.

A quick glance at the ethnographic map (Lebar et.al.) confirms that the modern-day Tai distribution is along river valleys where rice can be grown, especially up the tributaries of the Hsi in Guangxi and eastern Guizhou, the Song Ma (Black) river in Vietnam, and down the middle Mekong into the heart of Cambodia. It is a rare exception even today to find Tai speaking populations in rural areas who are not associated with wet-rice farming. Given this close connection it is not unreasonable to link Tai culture to the origins of domesticated rice. As shown in the section above on archaeology, this is the Yangzi valley.

Also noted above, the middle Yangzi evolved into the powerful non-Han state of Chu, which modern consensus sees as being dominated by Austroasiatic speakers, with strong Miao-Yao presence and certainly some Tai involvement.

Other arguments for a Tai original home in coastal areas were presented by Chamberlain who found a consistent word for the giant salt-water crocodile (*crocodylus porosus*) in Tai languages no matter how far inland the group is now located. He

felt that this

.. places the Tais along the coast, no further north than Fujian province at the period of PT (proco-Tai). Since cognates for this taxon do not occur in KS (Kam-Sui) we may assume that family separated from the mainstream earlier, at a point further north than Fujian (Chamberlain : 189).

The Chinese alligator (*alligator sinensis*) is a more difficult etymology, since this smaller river-dwelling beast does not occur south of the Yangzi. In Tai languages the cognate of the Chinese term refers to the giant water beetle (*belostome*). Chamberlain (190) gives mythological reasons for the transfer of meaning, and is thus able to justify his view of a Proto-Tai-Kam-Sui homeland in the lower Yangzi valley, north of the Proto-Tai area on the Fujian coast.

Pulleyblank (439-440) notes that work by Mei and Norman strongly suggest an Austroasiatic stratum in the Min dialects of Fujian. There is little evidence of a Tai influence.

Supporting the view of a Tai heartland along the coast is the occasional identification of the coastal Yueh culture and later state with some Tai characteristics. There is clear support for Yueh as a precursor to the establishment of the earliest Vietnamese state in Bac Bo (Tonkin). But some Tai references persist.

Historical mention of Yueh is from the beginning of the first millennium BC. These people were far to the north of Fujian and controlled the lower Yangzi valley. By the ninth century BC they were moving to the coast and were in control of Zhejiang by the sixth century. They established a state covering the coast from Zhejiang to Tonkin by 496BC. After this, official Chinese reference to

Yueh fades out until after the Han period when reports on the area begin to refer to various smaller ethnic groups including Tai groups such as the Zhuang and Li. (Wiens : 115). Interestingly enough there is an ancient manuscript called Yue Ren Ge, "Song of the Yue people", which apparently defied translation for centuries. Recently it was translated and turned out to be clearly Tai, almost comprehensible to speakers of Standard Thai (Q.H. Gong, pers. communication).

Interestingly too, there are references to the smaller, less well-organized state of Yeh-lang lying to the northwest of the state of Nan-Yueh. Wiens (138-139) mentions that this satellite state contained Tais, Lolos, and other groups, and it entered into alliances with or against Nan Yueh and Tien. Pulleyblank (435) notes that the 2nd century BC Kelao may have come from the area of Yeh-lang as well. Clearly this early state needs more study.

Pulleyblank : (430) discusses the term *tung*, which appears to be an earlier name (Sung dynasty) for the Zhuang, and also for a unit of territory. It is probably related to the name of the Kam people, called *tung* or *dong* by the Chinese. This word earlier meant "mountain valley" or level ground between cliffs and beside a stream", the classic Thai upland rice-farming environment. *tung* is frequent in place names in Guizhou, and probably indicates former Tai settlements.

It may not be going too far to suggest that there was a continuum of Tai-related peoples from the coast of Guangdong, Guangxi, and northern Vietnam stretching inland through Guizhou into Yunnan and north into Hunan and southern Sichuan. No doubt they were already somewhat differentiated in culture and language before the coming of the Chinese, having adapted to the different environments in which they had lived (Pulleyblank : 433).

Assessing the various arguments above, it is by now quite clear that arguments for the upland Guangxi-Gueizhou-upper Song Hong region as a core area are stronger and more mutually consistent than those for a more coastal area including the lower Yangzi. However, some arguments for the influence of Tai in coastal areas have force, and there may be some kind of continuum, as Pulleyblank suggests, which would be susceptible to separation and the rise of distinct Tai groups.

Connections between Tai and Mon-Khmer are found in the often-noted influence of early Tai upon Vietnamese. Haudricourt notes an influence upon the tonal system, and a Tai cognate for the Vietnamese word for padi rice. The Vietnamese word *ray* “upland slash-and-burn field” is also a clear Tai import (Hartman 2). Two other words seem worthy of notice in this connection.

Thai *kaew AI* has cognates in all three branches of the Tai family (Li : 187). The word has a puzzling range of meanings in modern Thai : it can mean “yam bean” or “Vietnamese”. McFarland (130) defines it as “the Siamese who live on the border of Annam and gradually change their nationality.” He also gives the compounds *laos1 kaew1* and *yuan1 kaew1*, both meaning “a tribe of Annamites of Siamese origin.”

The term *yuan1* in turn is interesting. Manitcharoen (126) notes that the Thais of Sakhon Nakhon in northeastern Thailand equate the terms *yuan1* and *kaew1*. Spelled with *yo1 ying5* the term *yuan1* is always glossed as “Vietnamese, Annamese”. Spelled with *yo1 yak3* it can also mean “Vietnamese” but covers Greeks and the people of northern Thailand as well. There may be some folk

etymologizing based on spelling here.

THE LANGUAGES OF CHINA

It is clear, if controversial, that languages of southern China were not Chinese, despite the fact that modern-day languages of the area are spoken by people who are clearly ethnically Chinese. Early southern China, as I have been arguing all along, was culturally, climatically, and ecologically part of SE Asia. Today it is Chinese, because of the inexorable military and cultural pressure of Chinese imperial power. Note that it was not all push : there were pull factors as well. Many local elites were attracted to the Chinese cultural center by the advanced arts, philosophies, and especially classical literature. There was also the common political practice of offering a daughter in marriage to cement a political alliance. Nevertheless, there is much historical evidence that the great ancient cultures of southern China were advanced technologically and socially, before coming under the influence of Han Chinese. The history of China is acknowledged as a “march to the south”, and it was punctuated by wholesale flows of refugees southward, at about 300AD and 1100AD. It is necessary to look briefly at the linguistic situation in China in order to understand the linguistic environment of early SE Asian languages from the perspective of the “other side”.

The first point is that we always talk of “dialects” of Chinese out of deference to Chinese practice and convention. Nevertheless, many languages of southern China today are mutually unintelligible with Mandarin Chinese, and the Wu

and Min groups cannot be traced to a common ancestor (which is the basis for inclusion in a language family). The only unifying links are shared Chinese culture, political organization, and above all, script. Keep in mind that as a logographic system, the script has acted for centuries as a unifying system of communication (with elite associations) that is not dependent upon pronunciation, or, in the last analysis, upon having a common language.

All of this, while not often pointed out, is still common knowledge. But what I will argue now is somewhat more controversial. On the general principle that greater diversity and greater concentration of that diversity indicates earlier development, the evidence is clear that the “dialects” of southern China, based on earlier non-Chinese languages, are prior to the evolution of Mandarin Chinese, and therefore that south China is part of SE Asia not only ecologically, but linguistically as well. The map of Chinese “dialects” shows clearly that the concentration of diversity is in the south.

not in the north. In fact, the north shows no such concentration at all.

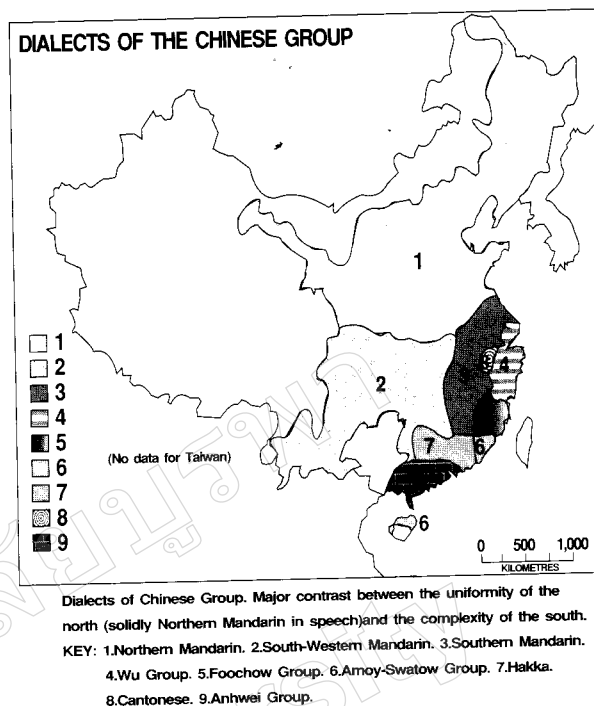

FIGURE 2 (CHINESE DIALECTS)

Some supporting evidence is the fact that several southern Chinese place names appear to be Austroasiatic in origin (the *chiang* part of the names of rivers, Yangzi-Chiang, for example). There is also the common occurrence of *tung* noted above in Guangxi and Vietnam.

Against these arguments is the fact that although there has been some limited evidence put forward (Cantonese related to Tai ; see also R. Bauer, Denlinger), no clear connection has been found by Western scholars between southern Chinese languages and the other three SE Asian families. (Chinese linguists see the Tai family as related to Chinese, but this is not supported by Western

scholars.) The problem, it seems, lies within the traditional view and study of Chinese.

Norman and Coblin (576-577) point out that the received traditional reconstruction of Ancient Chinese (c. 600AD) and Archaic Chinese (from 1028 BC) did not depend upon comparison of actual or historical languages, but rather were based, in a classical scholarly style, upon detailed dictionaries from these periods. During vigorous dynasties but even more in periods of inter-dynastic disorganization, the language of the center and the literati became a kind of lingua franca or koine, used by all groups to maintain communication with each other. The main exception was Fujian, which resisted incorporation until the Sui dynasty (581-618 AD).

Recently, much scholarship has come to bear upon the assumption that these dictionaries and rime tables are sufficient to reconstruct the proto-language which evolved into modern Chinese languages. In particular, the assumption that the dictionaries were based on the local language of the imperial center has been discredited. Even the language of the Ming and Ching courts was not based on the dialect of Beijing, but rather on a variety of Southern Mandarin (Norman & Coblin : 581).

In fact, the common administrative languages of the past are what we might call "floating norms" that derive their cohesiveness only from the practical requirement that they allow officials from various parts of the country to communicate with one another (Norman & Coblin : 581).

They reject outright the claim that modern Chinese languages are direct descendants of Ancient Chinese, no matter how it is reconstructed. The

new model they propose for Chinese historical linguistics will focus on a reconstruction of a proto-Mandarin by applying recognized methods of comparison to historic northern dialects. The ultimate source of Chinese will come be tackled later. As for this "big picture", they recognize that large-scale movements of refugees several times in the last two millennia have influenced the picture, as well as the enduring attraction of classical literature :

...strong literary traditions have had a tendency to collapse linguistic features of different periods and areas into chronologically and geographically anomalous "standard" entities which, by their very nature, have tended to efface the true lines of dialectal development (Norman & Coblin: 582).

While such studies do tell us a number of important things about the overall drift of linguistic evolution in Chinese, one has the feeling that they are too far removed from real linguistic and philological data and that a great deal of the vast richness and complexity of Chinese linguistic history is simply being ignored or swept under the carpet (583).

First of all we need a better classification of the dialects. This is important because a classification based on rigorous principles is in fact a theory about the origin of the things being classified. (583)

In this way we will eventually come to realize that such dialect groupings as Wu, Gan, Kehjia, and Min are very old. (583).

It is also important to keep in mind that, as in Europe, centuries of close cultural interaction, especially under large imperial systems, cause very different languages to actually converge and become more similar. That is the case for several non-Indo-European languages such as Hungarian, Basque, Lapp, etc. Clearly this has happened in China.

At this point I will go out on a limb and predict that

(i) when the work that Norman and Coblin propose has proceeded some way, it can only support my contention above that the source of Chinese language (and by extension, Chinese culture) is in the south, not the north. This is absolutely in line with the latest archaeological results.

(ii) as Chinese linguists approach a clearer picture of proto-Chinese, there will be a clear influence from the Southeast Asian language families, with Tai taking a leading, if not dominant role. Placzak (1985), for example, argues the case for Tai as the ultimate source of tonality.

(iii) when an approximation of a genuine proto-Chinese is made, it will help immensely to clear up many of the unresolved questions plaguing scholars of SE Asian languages, such as the relation between Tai and Austronesian, and whether any of the southern Chinese "dialects" share an ancestor with a SE Asian family.

The conclusion to draw at this point is that the historical blinkers outlined by Norman and Coblin constitute today the major obstacle to further advancement of our knowledge of Southeast Asian origins.

PHYSIOLOGICAL EVIDENCE

There is some support for the argument that not all human populations are literally "out of Africa". Early hominid evidence from northern China and Java shows that *homo erectus* and other forms might have survived into the Holocene era and at least contributed some genetic influence to modern Asian *Homo sapiens sapiens* (Bellwood 1992).

Earlier formulations assumed expansion of *Homo sapiens* from Africa through the Malay peninsula and that there were two waves of modern humans : Malay and deuterio-Malays. This view gives an unsupportable division between the modern Malay/Indonesian stock. The real picture is similar, but involves *Homo sapiens* moving

to the central China river valleys, and also through a unified Sundaland (during periods when the continental shelf was dry land) and reaching New Guinea and Australia. Later centers of agriculture developed in the Yangzi valley and in the highlands of New Guinea and the latter produced large and vigorous enough populations to resist the later expansion of the Austronesians in the first millennium AD.

Cavalli-Sforza et. al. (1994 : 223-225) summarize the work of Bowles on Asian anthropometrics, based on nine variables such as stature, face breadth, nose height, etc. In an analysis of all Asian populations, Bowles' work does not particularly separate SE Asian populations from the rest of Asia. As will be shown below, this is a major difference between the clustering of groups based on anthropometric measures and DNA-based genetic studies. Bowles' work also groups Thais, Laos, and Cambodians together at some distance from the Chinese of Yunnan, Guizhou, and "SW Chinese". A consistent characteristic of DNA-based studies is the closeness of some SE Asian populations (including the Tais) to the southern Chinese populations.

G.C. Turner (1990) has studied the tooth types of ancient skeletons in Asia. He finds that there are two very general types, which he calls Sundadonts

and Sinodonts. The former are named after the ancient region today covered by the Java Sea and the Gulf of Thailand. This large area of the continental shelf was once a broad river plain. The Sundadonts then are SE Asian. The Sinodonts are, broadly speaking, northern East Asian, primarily Chinese. Distinguished by such characteristics as shovel-shaped incisors, root type and five-cusp molars, the ancient teeth were classified by Turner, who went on to develop a theory (still debated) tracing the development from Sundadont to Sinodont. Sinodonts eventually spread to North America as the aboriginal peoples. The point is that the SE Asian type predates and is the source for the Chinese type.

Another tooth study was done by Brace. He found that the smallest tooth size was an indication of genetic adaptation to cooked food, and thus took small teeth to be an indication of how long a people had been "civilized". A survey of East and Southeast Asia showed that the area of smallest teeth was southern China, where tooth size in general was on a par with western Europe. With geographical distance from southern China, tooth size tended to increase. This fits generally with our view of a southern China origin of Chinese, Tais and other SE Asians, and the north as peripheral to this center.

Terwiel (1978 : 346) notes that earlier blood-group studies relied on samples from Thais in central Thailand whose genetic make-up is most likely to contain much genetic material from the earlier absorbed Mon population. He also cites two other studies that show closer affinities of the Thais to Indonesians than to Chinese. It is not clear if the Chinese in the sample were northern or southern.

Baer notes the generally "poor fit" of such morphological studies with genetic studies. In particular, studies involving SE Asia

have been known to cover the mainland or island areas haphazardly, to lump together people of different language families, or to ignore aboriginal Taiwanese (a test group for Austronesian cultural origins). Also, unusual connections have been reported, such as the people of Laos being closer to those of Java and Sulawesi than to those of Burma or China ... (Baer : 23).

It will be seen below that many genetic studies are nevertheless subject to the same problems, especially sampling selection.

GENETIC STUDIES

I do not pretend to understand the intricacies of historical genetic studies, but the basic concepts are as follows (generally taken from Renfrew 1992 ; Cavalli-Sforza et al. 1992, 1994 ; Baer).

The traditional method of analysing the genetic similarities of populations depends upon knowing the frequencies of gene variants (alleles) in those populations. Unfortunately, data from SE Asia are not plentiful. As is well known, different statistical methods of constructing trees or other graphic representations can produce striking differences in the relations between groups. For the most part larger clusters are relatively stable, but outliers can and often do group together in bizarre pairs.

One assumption underlying this method is that a roughly constant rate of change will occur over long periods of time. This assumption ignores

contributions from both parents and changing marriage patterns. Similarly languages have been assumed to change at regular rates, ignoring the realities of language replacement and language convergence.

Sophisticated statistical tests are applied to summarize the genetic variability and produce Principal Components (PCs). The PC which accounts for the most variation is counted the First PC, and the proportion of its contribution can be calculated as a percentage of all variation. The same applies to the second, third, etc. From this theoretical perspective data gathered can be analysed to produce "synthetic" genetic maps which show lines of equal value of each of the Principal Components (PCs). In some cases the value of the PC in real physical terms is known or analysable (e.g. the RH negative factor prominent in the population of the Basques), but in many cases it is a medico-technical abstract genetic factor that produces fascinating maps but there is no explanation of just what is represented by the focus area of the map and its surrounding zones of receding values.

The analysis of genetic materials outlined so far has depended upon the presence or absence of enzymes, proteins, antibodies, blood groups, etc. the PCs are built up by genetic distances based on gene frequencies. DNA studies, however, depend on the specific structures of molecules themselves, and the likelihood of one structure being derived from another by mutational change.

Studies of mitochondrial DNA (mtDNA) do not show the frequencies of genes in groups but rather the genetic makeup of individuals. mtDNA is inherited almost exclusively through the female line, so your mtDNA is identical to your mother's,

and to your grandmother's, etc. except for the vagaries of genetic drift. Apparently mtDNA drift is much faster than drift in the regular genes, which nevertheless reflect the mixture of genetic contribution from both parents.

A. Baer (24) cites a series of studies on a mtDNA marker called "the nine base-pair deletion" which is restricted to East Asia, the Pacific, and North and South America. It is absent from New Guinea highlanders, common (frequencies of 20-50%) in aboriginal Taiwanese, Filipinos, Malays, Malayan aborigines, Javanese, eastern Indonesia groups, and in coastal New Guinea. The Aeta of the Philippines and Phlynesian groups have over 90%. Baer points out that this is all very nice, significant somehow, but open to interpretation. In fact the connection of Aeta (negroid former hunter-gatherers) and the Polynesians is curious, since the Aeta are usually assumed to be an Austroasiatic-speaking group whose language was replaced by the influence of powerful invasive

Austronesians, who are clearly related to the Polynesians.

Another study was conducted by A. Baer, who explicitly focuses on SE Asia by selecting rare genetic variants from within SE Asia and some wider variants which are scarce within the region. He also purposely selects populations that are crucial for current theories or reconstructions (such as the Taiwan aborigines). Further, he eschews the complex statistical processes that produce the stunning maps of Cavalli-Sforza's group, preferring to discuss only the percentages of common occurrences of a given genetic marker. In this way Baer avoids some of the problems and inscrutability of the more complex methods.

In the end he is able to state that the Taiwan aboriginals share very little genetically with the rest of SE Asia. The other conclusion has to do with the linguistic group labelled "Western Malayo-Polynesian" (basically the Philippines, Malaysia, most of Indonesia but excluding the far eastern islands and New Guinea). Baer's results show this island area to be closer to mainland SE Asia than it is to its own Austronesian brothers to the east.

Saitou et al. note that the genealogical tree model is dependent upon the assumption of separated populations never re-uniting or permitting gene flow between them. Since history shows this to be unrealistic, they opt for an unrooted network as more representative. They present various different statistical treatments of the same data which for the most part produce stable clusters, but with some strange variation among the outliers.

One network (p.124) has the Thais' nearest neighbour as North Chinese, lying between them

and the Thai Chinese! Malays and Filipinos are on a different branch (though nearby). Even if one assumes that the sampled Thai population was predominantly of Mon genetic inheritance, there is simply no rational explanation for this network.

FIGURE 3 SAITOU ET.AL. P.124

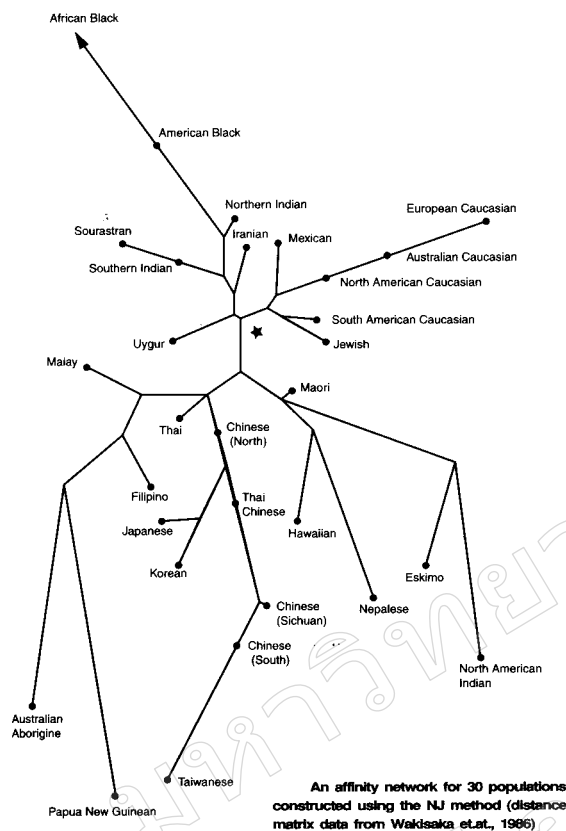
In a final presentation, Saitou et al. sample 30 East Asian populations and the results show a clear northern cluster with populations of Beijing Han, Mongolians, Tibetans, Koreans, Japanese. The southern cluster shows (in order of proximity to the northern group) Guangxi Han, Guangzhou Han, Dong, Zhuang, Yiao, Hainan Han, Miao, and a distant Li.

They conclude (128) that their preferred neighbour-joining method reflects the geographical location or isolation of the groups, thus implying migration. For this they can use a map. Their preferred methodology will certainly need some adjustment if it consistently produces bizarre groupings such as the North Chinese in the middle of the SE Asian group. Perhaps these are the kinds of presentations that Baer decries, though he does not mention Saitou et al.

All of these methods strongly support the "out of Africa" view of human evolution, and this has been a factor in widespread acceptance of the techniques, with justifiable criticism of some of the assumptions of a regular rate of mutation over millennia.

The expansion of ethnic groups implies an advantage that leads to an increase in food supply and thus to population increase, in the theoretical

view of Cavalli-Sforza et.al. (1993). They then see groups expanding in all directions until natural barriers or competing populations appear. This allows them, in general, to assume a regular

chronological progression for expansions, as well as nearly circular patterns of genetic gradients around the areas where the group originated. These are the patterns that appear on the genetic maps. Initial studies of genetic clines from the Middle East to western Europe were shown to fit reasonably well with what is known about the spread of agriculture and of languages, leading Renfrew and others to posit a strong connection between the spread of agricultural techniques and languages, leading in turn to insightful local analyses such as O'Connor's. The convergence of genetic studies with archaeological knowledge and linguistic patterning has also led to a widespread acceptance of genetic

studies.

It is widely accepted now that "cultivators expand and absorb foragers" (Renfrew 1992 : 455, citing Bellwood), and the link between agriculture and expansion is considered strong, with only a few dissenters.

Cavalli-Sforza et.al. (1994) constructed the following tree showing overall genetic closeness of 39 Asian populations or population pools, based on 68.8 genes on average. The tree calculations are based on a group of 44 that included Taiwan aborigines, who clustered closer to the Thai - Viet Muong group than to the Indonesian - Malaysian group, to whom they are linguistically much closer.

FIGURE 4 HERE. Cavalli-S fig 4.10.1, p.225

Note the following facts :

1. the SE Asian populations are discrete from the rest of Asia
2. the separation of SE Asians is more basic (does this mean earlier?) than even the major division between Mongoloid and Caucasoid.
3. the South Chinese are the closest group to the Thai - Viet Muong cluster, and the North Chinese are quite distant in the northern Mongoloid cluster.

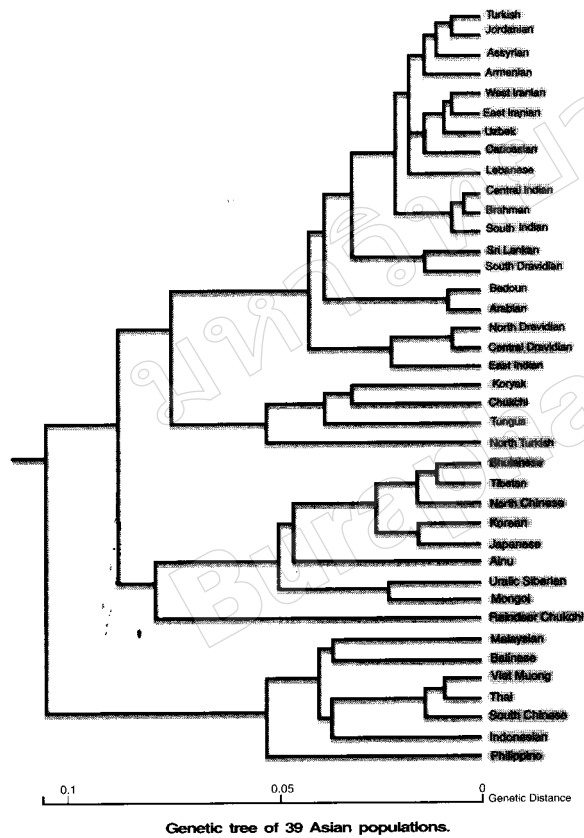
The tree clearly shows that the northern and southern Chinese have different genetic backgrounds ...Modern China is a country of more than one billion people, and as we saw before, has been densely populated for millennia. Clearly, internal migration has not been sufficient to create homogeneity; thus the initial peopling must have been from two different sources, north and south. ...The pressure by the pastoral nomads from the north has been strong throughout the last 2300 years and has certainly contributed to maintaining the gradient of gene frequencies, but the

difference between the north and south most probably antedates the nomads' expansion (Cavalli-Sforza et.al. 1994 : 232).

All the Han speak Sino-Tibetan Languages, but genetically the northern Han are closely related to Mongolian and Japanese people (i.e. northern Mongoloids), and the southern Han to the Vietnamese and Mon-Khmer (Cavalli-Sforza et.al. 1994 : 133).

Cavalli-Sforza and his colleagues then go on to analyze Southeast Asia itself, producing a tree of 25 populations covering 31 genes, considerably fewer than the data available for the overall Asia tree.

FIGURE 5 (C-S fig. 4.13.1, p. 234)

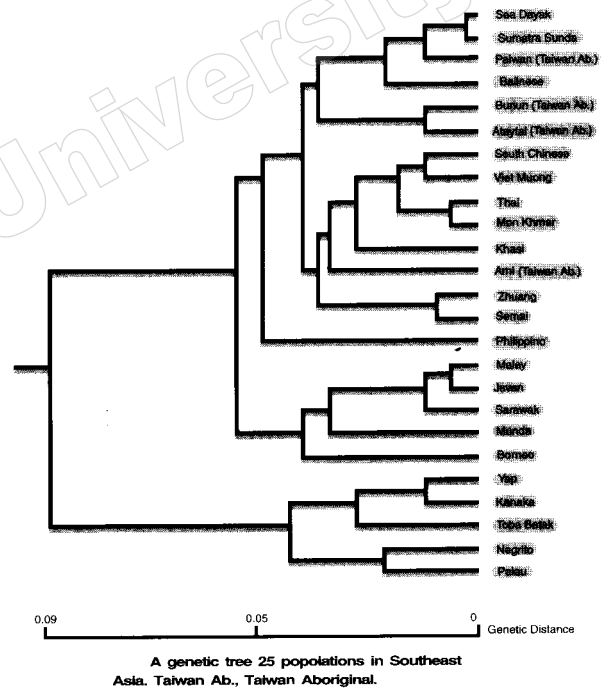
characteristics.

2. The Thais also cluster most closely with Austroasiatic speakers, the Mon and Khmer.

3. Outliers to the group of South Chinese, Viet Muong, Thai, and Mon Khmer, are the Khasi (Austroasiatic speakers from Assam area in India) and the Ami, a Taiwanese minority group.

4. Outliers to all of these is the cluster of odd bedfellows Zhuang (13 million Tai speakers of southern China) and Semai (18,000 negrito farmers, Austroasiatic speakers, from the Malay peninsula)

We may explain away the Chinese-Muong connection through the close association of the

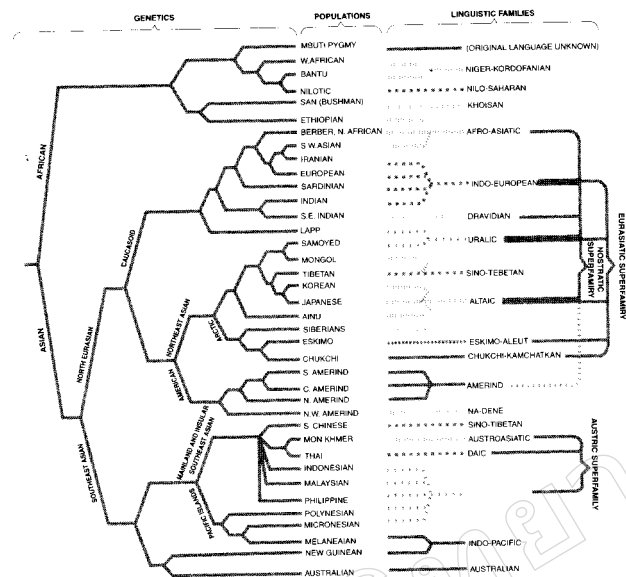

Items of note in this tree are

1. South Chinese again cluster with mainland SE Asian populations. Their closest group is the Viet-Muong, a language group of Vietnam whose language shows clear Austroasiatic

Vietnamese, and the association of Thais with Mons is due perhaps to the fact that central Thailand was a Mon kingdom (Dvaravati) until Thai expansion into the area. Most likely the majority of the population of the Chao Phraya valley was Mon, and after the rise of the Thai kingdoms, the

population gradually “became Thai” linguistically and culturally, and there obviously must have been much gene interflow over the past 700 years.. But how to explain the clustering of Zhuang and Semai?

A reasonable genetic taxonomy of the people of southern China and mainland Southeast Asia awaits a better set of data from a more representative group of all the minorities present in this part of the world. Our sample is far too small for going beyond the statement that South Chinese classifying themselves as Han, and the few populations tested in the eastern part of mainland Southeast Asia form a fairly compact genetic cluster (Cavalli-Sforza et.al. 1994 : 235).

These authors feel that the Austroasiatic language of the Semai is sufficient explanation for their clustering with the Zhuang. Clearly more through data is required here. Also, none of the studies I have seen so far gives much detailed information on the sampled populations. Groups like “Malaysian” have absolutely no use otherwise.

Overall, the genetic data seem to be internally consistent with itself (Saitou et.al. notwithstanding) and with linguistic and archaeological patterning as Cavalli-Sforza is

concerned to stress.

There is one area, though where the genetic and linguistic groupings show a striking difference. This of course is the area where linguistic tradition shows one “Chinese” language and ethnic grouping. Cavalli-Sforza lines up the data with genetic groups on the left and linguistic groups on the right. Since the northern Chinese cluster with the Tibetans, Koreans, Japanese, and are thus quite a distance from the southern Chinese who cluster with the SE Asians, he finds it necessary to enter “Sino-Tibetan” twice : once for the north, once for the south. There could be no clearer evidence that the northern group is distinct from the southern, and that the identification of both as “Chinese” simply obscures the genetic realities of the common origin of both the Chinese and the Southeast Asians.

NONCENTERS

There are clear parallels in many other parts of the world where we find regions undeniably early in their development, but in recent history relatively slow in development, seeming too tied to ancient tradition. For example the Balkans is a much-troubled “backward” part of Europe, but there is strong evidence that this region, with its fierce fidelity to local traditions, may have been the homeland of the Beaker people who spoke the original Indo-European language.

J. Harlan (1971) has reviewed world cultures and refined the patterning into what he calls “centers” and “noncenters”. Basically the centers are the recognized “cultural hearths” of the world : Mexico, Mesopotamia, northern China. Along with

each of these centers, he finds an associated “noncenter”. These noncenters are basically the kind of vaguely-bordered regions like the “mother soup” of early SE Asia, the broad areas of independent but parallel development which gradually developed the basic agricultural societies from which the great centralized cultures sprang. The noncenters Harlan finds are the Inca lands, central Africa, and South East Asia.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

BIBLIOGRAPHY

- Andaya, Barbara W. 1997. "The Unity of Southeast Asian Historical Approaches and Questions", in *Journal of Southeast Asian Studies* 28.1 : 161-
- Baer, A.S. 1995. "Human Genes and Biocultural History in Southeast Asia", in *Asian Perspectives* 34.1 : 21-35.
- Baure, Robert S. 1987. "In Search of Austro-Tai Strata in Southern Chinese Dialects", in *Computational Analyses of Asian and African Languages* 28 : 53-65
- Bellwood, Peter. 1992. "Southeast Asia Before History", Chapter 2 in Tarling, Nicholas (ed.) *The Cambridge History of Southeast Asia*. Cambridge : Cambridge UP.
- Bellwood, Peter. 1995a. "On 'Chinese' Migrations into Neolithic Southeast Asia", in *Anthropological Science : (Journal of the Anthropological Society of Nippon)* 103.4 : 403-404.
- Bellwood, Peter. 1995b. *Prehistory of the Indo-Malaysian Archipelago*. New York : Academic.
- Bellwood, Peter. 1997. "Ancient Seafarers : New Evidence of Early Southeast Asian Sea Voyages", in *Archaeology* 50.2 : 20-
- Bentley, C. Carter. 1989. "Indigenous States of Southeast Asia", in *Annual Review of Anthropology* 15 : 275-305.
- Blust, Robert. 1995. "the Prehistory of the Austronesian-speaking Peoples : a View from Language", in *Journal of World Prehistory* 9.4 : Higham, Charles. 1997. *Review of Southeast Asia : A Past Regained*, in *Asian Perspectives* 36.1 : 146-148.
- Blust, Robert. 1996. "Beyond the Austronesian Homeland : the Austric Hypothesis and its implications for Archaeology", in Goodenough, W. (ed.) *Prehistoric Settlement of the Pacific*. Philadelphia : Transactions of the American Philosophical Society 86.5 : 117-140.
- Cavalli-Sforza, Luigi L. 1991. "Genes, Peoples and Languages", in *Scientific American* 265.5 : 104-111
- Cavalli-Sforza, L. L., et.al. 1993. "Demic Expansions and Human Evolution", in *Science* 259 : 639-646.
- Cavalli-Sforza, L. L., et.al. 1994. *The History and Geography of Human Genes*. Princeton : Princeton UP
- Chamberlian, James R. 1977. "An Introduction to Proto-Tai Zoology". PhD dissertation in Linguistics. U of Michigan.
- Denlinger, Paul B. 1984. "A Place for Southeast Asian Languages in Chinese Historical Linguistics", in *Computational Analyses of Asian and African Languages* No. 22 : 989-104.
- Diffloth, Gerard. 1987. "What Happened to Austric?", in *Mon-Khmer Studies* 16-17 : 177-9
- Furnivall, J.S. 1960. "Inaugural Address", in *JBRIS* 43.1 : 41-50.
- Glover, Iain C. et.al. (eds.) 1992. *Early Metallurgy, Trade, and Urban Centers in Thailand and Southeast Asia*. Bangkok :
- Golomb, Louis. 19. "the Origin, Spread, and Persistence of Glutinous Rice as a Staple Crop

- in Mainland Southeast Asia", in
- Harlan, J.R. 1971. "Agricultural Origins : Centers and Non-centers", in *Science* 174 : 468-474.
- Hartmann, John. 1998. "A Linguistic Geography and History of Tai meuang-fai (ditch-dyke) Techno-culture", in *Journal of Language and Linguistics* 16.2. Bangkok : Thammasat University
- Haudricourt, Andre G. 1970. "Les arguments géographiques, écologiques, et sémantiques pour l'origine des Tai", in *Readings on Asian Topics* No.1. Copenhagen : Scandinavian Institute of Asian Studies. pp. 27-34.
- Higham, Charles. 1989. "Rice Cultivation and the Growth of Southeast Asian Civilization", in *Endeavour* NS 13.2 : 82-88.
- Higham, Charles. 1989. *The Archaeology of Mainland Southeast Asia*. New York : Cambridge.
- Higham, Charles. 1991. "Indo-Pacific Archaeology in 1990 : A Review", in *Antiquity* 65 : 143-147.
- Higham, Charles. 1996a. *The Bronze Age of Southeast Asia*. Cambridge : Cambridge UP.
- Higham, Charles. 1996b. "A Review of Archaeology in Mainland Southeast Asia", in *Journal of Archaeological Research* 4.1 : 3-49
- Higham, Charles. 1997. Review of *Southeast Asia : A Past Regained*, in *Asian Perspectives* 36.1 : 146-148.
- "Homo Erectus Survival" in *Archaeology* 50.2 : 15 (1997).
- Huard, Pierre. 1953. "The Blackening of the Teeth in Eastern Asia and Indochina", in *Vietnamese Ethnographic Papers* New Haven : HRAF. (Originally 1948 "Le Noircissement des dents en Asie Orientale et en Indochine", in *France-Asie* III : 804-813)
- Hutterer, Karl L. (ed.) 1977. *Economic Exchange and Social Interaction in Southeast Asia : Perspectives from Prehistory, History, and Ethnography*. Ann Arbor : U of Michigan Center for South and SEA Studies. Michigan Papers on S & SEA, No. 13.
- Keightley, David (ed.) 1983. *The Origins of Chinese Civilization*. Berkeley : UCAL Press.
- Kempers, A.J.B. 1986. "The Kettledrums of Southeast Asia : A Bronze Age World and its Aftermath". in *Modern Quaternary Research in Southeast Asia* Vol.10. Rotterdam & Beekunbosch : AA Balkema.
- Keyes, Charles F. 1977. *The Golden Peninsula : Culture and Adaptation in Mainland Southeast Asia*. New York : Macmillan.
- Lafont, Pierre-Bernard. 1995. "Notes sur les familles patronymiques thâi Noires de Son'n-la et de Nghia-lo", in *Anthropos* 50 : 798-809.
- Lamberg-Karlovsky, C.C. 1962. "Ethno-history of South China : An Analysis of Han Chinese Migrations", in *Bulletin of the Institute of Ethnology, Academia Sinica* No. 13 : 65-84.
- Languages and Cultures of the Kam-Tai (Zhuang-Dong) Group : a World List*. 1996. Bangkok : Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University and Kam-Tai Institute, Central University for Nationalities, China
- Laufer, Berthold. 1917. "Totemic Traces Among the Indo-Chinese", in *Journal of American Folklore* 30.98 : 415-426.
- LeBar, Frank, (ed.) 1972. *Ethnic Groups of Insular Southeast Asia*.
- LeBar, Frank, et.al. (eds.) 1964. *Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia*.
- Li, Fang-Kuei. 1977. *A Handbook of Comparative Tai*.

- Honolulu : University of Hawaii Press
- McTaggart, W. D. 1990. "Is Southeast Asia a Region?" in *Suwanabhumi*, Newsletter of the Program for Southeast Asian Studies, Arizona State U.
- Maloney, B.K., et.al. 1989. "Early Rice Cultivation in Southeast Asia : Archaeological and Palynological Evidence from the Bang Pakong Valley, Thailand", in *Asian Perspectives* 63 : 363-370.
- Micsic, John N. 1995. "Evolving Archaeological Perspectives on Southeast Asia, 1970-1995", in *Journal of Southeast Asian Studies* 26.1 : 46-62.
- Miles, Douglas. 1979. "The Finger-knife and Ockham's Razor : A Problem in Asian Culture History and Economic Anthropology", in *American Ethnologist* 6.2 : 223-243.
- Mudar, Karen M. 1995. "Evidence for Prehistoric Dryland Farming in Mainland Southeast Asia : Results of Regional Survey in Lopburi Province, Thailand", in *Asian Perspectives* 34.2 : 157-194.
- Norman, Jerry, and W. South Coblin. 1995. "A New Approach to Chinese Historical Linguistics", in *Journal of the American Oriental Society* 115.4 : 576-584.
- O'Connor, Richard A. 1995. "Agricultural Change and Ethnic Succession in Southeast Asian States : A Case for Regional Anthropology", in *Journal of Asian Studies* 54.4 : 968-996.
- O'Harrow, Stephen. 1986. "Men of Hu, Men of Han, Men of the Hundren Man", in *BEFEO* 75 : 249-266.
- Pietrusewsky, Michael. 1984. "Pioneers on the Khorat Plateau : The Prehistoric Inhabitants of Ban Chiang", in *Journal of the Hong Kong Aachaeological Society* 10 : 90-106.
- Placzek, James. 1985. "Tones from Tai : Distributional Peculiarities of Tonal Systems in SE Asian Languages" in *Computational Analyses of Asian and African Languages* (Tokyo) 24 : 197-226.
- Pulleyblank, Edwin G. 1983. "The Chinese and Their Neighbours in Prehistoric and Early Historic Times", in Keightly, David, (ed.) *the Origins of Chinese Civilization*. Berkeley : U Cal Press. Pp. 441-466.
- Ramer, Alexis M. 1996. "Glass Houses : Greenberg, Ringe, and the Mathematics of Comparative Linguistics", in *Anthropological Linguistics* 38.4 : 601-619.
- Ramsey, S.R. 1987. *the Languages of China*. Princeton UP.
- Renfrew, Colin. 1991. "Before Babel : Speculations on the Origins of Linguistic Diversity", in *Cambridge Archaeological Journal* 1.1 : 3-
- Renfrew, Colin. 1992. "Archaeology, Genetics, and Linguistic Diversity", in *Man* 27.3 : 445-478.
- Renfrew, Colin. 1994. "World Linguistic Diversity", in *Scientific American* 270.1 : 116-123.
- Saitou, Naruya, et.al. 1992. "Genetic Affinities of Human Populations", in Roberts, D.F. et.al. (eds). *Isolation, Migration, and Health*. (33rd Symposium of the Society for the Study of Human Biology). pp. 118-129.
- Sauer, C.O. 1952. *Agricultural Origins and Dispersals*. New York : American Geographic Society.
- Sharp, Lauriston. 1962. "Cultural Continuities and Discontinuities in Southeast Asia", in *Journal of Asian Studies* 22 : 3-11.
- Smith, I.B. & W. Watson (eds). 1979. *Early South East Asia : Essays in Archaeology, History, and Historical Geography*. Cambridge : Oxford UP.
- Terwiel, B.J. 1978. "The Origins of The Tai Peoples Reconsidered", in *Oriens Extremus* Heft 2 :

239-258.

- Terwiel, B.J. 1981. "Tai Peoples and the Computation of Time, a Comparative Study", in *Oriens Extremus* Jahrgang 28, Heft 1 : 62-106.
- Terwiel, B.J. 1994. "Rice Legends in Southeast Asia", in *Contributions to Southeast Asian Ethnography* 10 : 5-36.
- Tessitore, John, 1988. "View from the East Mountain : an Examination of the Relationship between Dong Son and Lake Tien Civilizations in the First Millennium BC", in *Asian Perspectives* 28.1 : 31-44.
- Thomas, David. 1987. "On Early Mon, Vietic, and Bahnaric Relations", in *Mon-Khmer Studies* 16-17 : 177-179.
- Tillotson, Dianne. 1989. "Mortuary Patterning and the Evolution of the Rice Ancestors", in *Bulletin of the Indo-Pacific Prehistory Association* 9 : 1-14.
- Turner, G.C. 1990. "Major Features of Sundadonty & Sinodonty, Including Suggestions About East Asian Micro-Evolution, Population History, & Late Pleistocene Relations with Australian Aborigines" in *American Journal of Physical Anthropology* 82 : 295-317.
- Underhill, Ann. 1997. "Current Issues in Chinese Neolithic Archaeology", in *Journal of World Prehistory* 11.2 : 103-160.
- Van Dang Nghiem. 1993. "Flood Myth and the Origin of Ethnic Groups in Southeast Asia", in *Journal of American Folklore* 106.421 : 304-337.
- van Liere, W.J. 1980. "Traditional Water Management in the Lower Mekhong Basin", in *World Archaeology* 11.3.
- van Liere, W.J. 1989. "Mon-Khmer Approaches to the Environment", in *Culture and Environment in Thailand*. Bangkok : Siam Society
- Wheatley, Paul. 1983. *Nagara and Commandery*. U of Chicago Dep't of Geography Research Paper, Nos. 207-203.
- White, Joyce C. 1982. *Ban Chiang, the Diversity of a Lost Bronze Age*. Philadelphia, U of Pennsylvania Press.
- White, Joyce C. 1984. "A Lost Bronze Age", in *Natural History* 93 : 82.
- White, Joyce C. 1995a. "Incorporating Heterarchy into Theory on Socio-Political Development : The Case from Southeast Asia", in Ehrenreich, Carole L. et.al. (eds.) *Heterarchy and the Analysis of Complex Societies*. Archaeological Paper No. 6, American Anthropological Association.
- White, Joyce C. 1995b. "Modeling the Development of Early Rice Agriculture: Ethnoecological Perspectives from Northeast Thailand", in *Asian Perspectives* 34.1 : 37-68.
- White, Joyce C. 1997. "A Brief Note on New Dates for the Ban Chiang Cultural Tradition", in *Bulletin of the Indo-Pacific Prehistory Association* 16 : 103-106. (Chiang Mai Conference papers Vol. 3)
- White, Joyce C. and Vincent Piggot. 1996. "From community Craft to Regional Specialization : Intensification of Copper Production in Pre-state Thailand", in Wailes, Bernard (ed.) *Craft Specialization and Social Evolution : In Memory of V. Gordon Childe*. Philadelphia : University of Pennsylvania University Museum Monograph No. 93. pp.152-175.
- Wiens, Harold J. 1954. *China's March Toward the Tropics*. Hamden : Shoestring Press.

เส้นทางเศรษฐกิจในอินโดจีน (ไทย - ลาว - เวียดนาม)

รัฐมนตรีคมนาคมของ 3 ประเทศ ได้ทำพิธีร่วมลงนามในข้อตกลงร่วมกัน เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน นี้ ที่กรุงมะนิลา เมืองหลวงของประเทศฟิลิปปินส์ ได้แก่ ไทย ลาว และเวียดนาม ที่ได้ลงนามในข้อตกลงสำคัญเพื่อผ่อนคลายนโยบายระเบียบในการควบคุมการค้าติดต่อไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนทั้งสามประเทศ รวมทั้งการส่งสินค้าระหว่างกัน ข้อตกลงครั้งนี้ เพื่อเป็นการลดระเบียบและขั้นตอนความยุ่งยากของระเบียบราชการแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการให้ความช่วยเหลือการก่อสร้างถนนสายใหม่ในอินโดจีน ที่ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย หรือ เอทีบี สนับสนุนเงินจำนวน 350 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา “นับจากนี้การตรวจเอกสารเดินทาง พาหนะและสินค้าบริเวณชายแดนจะไม่ยุ่งยากซับซ้อนอีกแล้ว และเพื่อเป็นการวางรากฐานของข้อตกลงฉบับนี้ เอทีบี ยังจะอนุมัติเงินกู้จำนวน 57 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อช่วยเหลือซ่อมแซมถนนในลาวและเวียดนามอีกส่วนหนึ่งด้วย”

เส้นทางการค้าระหว่าง ไทย-ลาว-เวียดนาม จากเขตแดนไทยผ่านไปลาวเลยเข้าเวียดนาม มีช่องทางสำคัญ คือ เส้นทางหมายเลข 8 เริ่มต้นจาก จ.นครพนม ตรงข้ามกับแขวงคำม่วนของลาว ผ่านไปทางเมืองเหง่ฮาน และฮาดินห์ ออกทะเลที่เมืองวินห์ ประเทศเวียดนาม

ส่วนเส้นทางหมายเลข 9 เริ่มจากมุกดาหารของไทยข้ามไปแขวงสะหวันเขตของลาวเข้าเวียดนามด้าน เมืองกวางตรี ออกทะเลที่เมืองดานัง การเปิดเส้นทางดังกล่าว ทั้งภาคเอกชนและรัฐบาลในระดับท้องถิ่น ได้พยายามผลักดันและมีการเจรจาพูดคุยถึงปัญหาและอุปสรรคในการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ยังรวมไปถึงเรื่องวัฒนธรรม ประเพณีระหว่างจังหวัดตามแนวชายแดน 3 ประเทศ หลายครั้ง

โดยครั้งแรกมีการเจรจา เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2539 จังหวัดนครพนมเป็นเจ้าของภาพ มีการเชิญตัวแทนในระดับผู้ว่าราชการจังหวัดของเวียดนาม ได้แก่ จ.ฮาดินห์ และ เหง่ฮาน มาปรึกษาหารือ หลังจากนั้นก็ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกัน ความพยายามครั้งแรกประสบความสำเร็จด้วยดี นำไปสู่การประชุมหารือครั้งที่ 2 โดยการขยายการประชุมออกไปเป็น 3 ประเทศ ในวันที่ 24 - 25 สิงหาคม 2540 ที่ จ.เหง่ฮาน ประเทศเวียดนาม โดยมีผู้แทนจากแขวงบริคำไซ และแขวงคำม่วนของลาวเข้าร่วมเป็นครั้งแรก นอกจากการแลกเปลี่ยนปัญหาต่างๆ แล้ว ที่ประชุมยังได้มีมติที่จะให้มีการจัดประชุมทบทวนและหามาตรการในการร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยหมุนเวียนกันให้แต่ละประเทศสลับกันเป็น เจ้าภาพปีละ 1 ครั้ง สุดท้ายก็เวียนมาที่ไทยอีกครั้ง เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2541 ที่

จนครบหม กระทั่งล่าสุด ที่ จ.หนองคาย นำโดยหอการค้าเขต 11 (นครพนม, อุดรธานี, หนองคาย, สกลนคร และหนองบัวลำภู) ได้จัดประชุมภาค เอกชน 7 จังหวัดชายแดน 3 ประเทศ เพื่อเตรียมประเด็นเสนอ ให้มีการประชุมใหญ่ตัวแทนในระดับภาครัฐที่จะมีการจัดขึ้น ซึ่งตามลำดับลาวจะเป็นเจ้าภาพ อย่างไรก็ตามกำหนดการก็ต้องเลื่อนออกไปหลายครั้งและจนถึงปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่มีความชัดเจนว่าฝ่ายลาวจะสามารถจัดขึ้นได้เมื่อใด เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องงบประมาณ จะว่าไปแล้วในการประชุมเจรจาการค้าระหว่าง 3 ประเทศ บนเส้นทางหมายเลข 8 และหมายเลข 9 ประเทศที่จะได้ประโยชน์มีเพียงฝ่ายไทยและเวียดนามเท่านั้น โดยลาวไม่ได้ประโยชน์อะไรมากนัก ยกเว้นเพียงด้านการท่องเที่ยวเท่านั้น เนื่องจากลาวไม่ใช่ประเทศผู้ผลิตทำให้ฝ่ายลาวไม่ค่อยกระตือรือร้นที่จะจัดประชุม

นี่คือ... ความพยายามของภาครัฐและเอกชนในระดับท้องถิ่น ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ผลในทางปฏิบัติยังเกิดขึ้นน้อยมาก การเข้ามาเป็นตัวกลางของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย หรือ เอทีบี ในการจัดทำบันทึกข้อตกลงภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุนเม็ดเงินก้อนใหญ่ จึงน่าจะส่งผลดี และทำให้อุปสรรคต่างๆ ลดลงไปได้ไม่น้อย แม้อุปสรรคระหว่างประเทศจะลดลงไปแล้ว แต่สิ่งที่รัฐบาลไทยควรระวังแก้ไขอย่างมากก็คือ อุปสรรคของผู้ประกอบการหรือนักลงทุนไทย ที่เกิดจากกลไกรัฐในพื้นที่เองหรือในแง่นโยบายของรัฐที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้นักลงทุนไทย มีโอกาสเข้าไปแข่งขัน ในการประมูลงานหรือทำงานในประเทศเหล่านั้นได้ด้วย งบประมาณจากต่างประเทศที่ส่งเข้าไปช่วยเหลือประเทศในกลุ่มอินโดจีน โดยเฉพาะลาวนั้น มีจำนวนถึง 1,099.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไม่นับรวมที่องค์กรช่วยเหลือจัดทำโครงการโดยตรงอีกจำนวนมาก

ผู้ประกอบการไทย มีคุณภาพการทำงานที่ไม่ได้ด้อยไปกว่าประเทศอื่น จะว่าไปแล้วยังได้รับการยอมรับในฝีมือมากกว่าอีกหลายประเทศ โดยคู่แข่งที่สำคัญของไทยก็มีเพียงเวียดนามกับจีน ซึ่งได้เปรียบไทยตรงที่ผู้ประกอบการเป็นบริษัทในแบบรัฐวิสาหกิจตามแบบสังคมนิยม และคนงานที่เข้าไปทำงานส่วนใหญ่ก็เป็นทหาร ทำให้ค่าแรง

ต่ำกว่า และสามารถเสนอตัวเลขได้ต่ำกว่านักลงทุนไทย การเข้าไปประมูล งาน กรณีที่เป็นเงินช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศที่ให้แก่อลาวนั้น จะมีสองแนวทางแนวทางแรกบางองค์กรจะลงมาจัดทำโครงการเอง ยกตัวอย่าง เช่น กรณีกองทุนเพื่อการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ ฝิ่นทะเลแห่งประเทศญี่ปุ่น หรือ โออีซีเอฟ (OECF) อาจจะทำหนดเงื่อนไขเลยว่าผู้ดำเนินการจะต้องเป็นบริษัทจากประเทศญี่ปุ่น หากเป็นเช่นนี้ผู้ประกอบการไทยก็ไม่สามารถไปแข่งขันได้ เว้นแต่จะเข้าไปเป็นผู้รับช่วงหรือซื้อมาแต่ก็จากบริษัทญี่ปุ่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการไทยในปัจจุบัน กรณีที่สองคือ การเปิดแข่งขันเสรีแบบสากล โดยบริษัทผู้รับเหมาจะต้องผ่านการพิจารณาคุณสมบัติจากคณะกรรมการร่วม ซึ่งอาจเป็นเจ้าของเงินและรัฐบาลลาว ขั้นแรกที่เรียกย่อๆ ว่า P.Q. (PRE-QUALIFICATION) เป็นการพิจารณาเอกสารที่น่าเสนอ ประกอบด้วยผลงานในอดีต เครดิตทางการเงิน เครื่องจักร ตลอดจนบุคลากรของบริษัท เมื่อผ่านไปแล้วจึงจะให้มีการเสนอราคาแข่งขันกัน

อย่างไรก็ตามอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการไทยที่แม้ว่าจะผ่านการพิจารณาตามกระบวนการต่างๆ ของลาวไปแล้ว ก็ยังต้องพบกับปัญหาจุกจิกซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไทยตามจังหวัดชายแดน ไม่ว่าจะเป็นการนำเครื่องจักรเข้าไปทำงานฝั่งลาว ที่มีการเรียกเก็บค่าผ่านแดน ในราคาสูงเกินจริง โดยรถแบ็คโฮ รถเกรดหรือรถบรรทุก ต้องจ่ายคันละ 4,000 บาท แต่มีการออกใบเสร็จเพียง 75 บาท ส่วนที่ยกกลับจะเรียกเก็บอีกคันละ 2,000 บาท ซึ่งเห็นได้ชัด ว่าเป็นการทุจริตอย่างชัดเจน ขณะเดียวกันกระบวนการโอนเงินผ่านแบงก์พาณิชย์บางแห่ง เพื่อนำเงินไปใช้ลงทุนก็ต้องเสียค่าโอน 0.2% หรือถ้าเป็นการโอนเงินกลับประเทศจะเสีย 0.4% บวกอีกคันละ 100 บาท ซึ่งผู้ประกอบการต่างประเทศมีปัญหาและมองว่ารัฐไม่ได้เข้าไปช่วยสนับสนุนเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่เป็นการทำงานเพื่อนำเงินเข้าประเทศ

ปัญหาพรมแดนไทย - กัมพูชา

ในการประชุมคณะผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2542 ที่โรงแรมดุสิต รีสอร์ท พัทยา ชลบุรี เพื่อพิจารณาเรื่องความตกลงด้านการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยว โดยจังหวัดชายแดนไทยและกัมพูชา ที่มีพื้นที่ติดต่อกัน คือ

1. จังหวัดอุบลราชธานี ติดกับจังหวัดพระวิหาร
2. จังหวัดศรีสะเกษ ติดกับจังหวัดพระวิหาร
3. จังหวัดสุรินทร์ ติดกับจังหวัดอุดรรัมย์
4. จังหวัดบุรีรัมย์ ติดกับจังหวัดอุดรรัมย์
5. จังหวัดสระแก้ว ติดกับจังหวัดบันเตียเมียนเจย
6. จังหวัดจันทบุรี ติดกับจังหวัดพระวัง และจังหวัดโพธิสัต
7. จังหวัดตราด ติดกับเกาะกง

ทั้งนี้แนวโน้มความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา

1. ความสัมพันธ์กับไทยมีแนวโน้มที่จะดีขึ้นตามลำดับ แม้ว่ากัมพูชายังมีท่าทีระมัดระวังในการติดต่อสัมพันธ์กับไทยในเรื่องความเกี่ยวข้องกับเขมรแดงและกลุ่มต่อต้าน

2. กัมพูชายังจำเป็นต้องพึ่งพาไทย ทางด้านเศรษฐกิจและการค้า ขณะที่ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจยังมีแนวโน้มที่จะขยายตัวโดยเฉพาะการค้าชายแดน

3. ความสัมพันธ์ทางทหารคงจะใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น จากการแลกเปลี่ยนการเยือนของเจ้าหน้าที่ระดับสูง การประสานงานและความร่วมมือระหว่างกองทัพ จะเป็นปัจจัยทางบวกต่อการรักษาผลประโยชน์ของไทยในระยะยาว

ผลกระทบที่อาจส่งผลต่อไทย

1. จากการสู้รบที่บางเบาลงในกัมพูชา จะทำให้สถานการณ์ชายแดนมีความสงบมากขึ้น ราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา จะมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้นผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบในกัมพูชาจะลดลง เป็นการลดภาระของไทยในด้านนี้

2. โอกาสขยายการลงทุน และตลาดในกัมพูชา สำหรับไทยน่าจะยังมีอยู่ อย่างไรก็ตามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าไม้ และประมงก็คงต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานความร่วมมือและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ที่สามารถชี้แจงให้ นานาชาติเข้าใจได้

3. การแก้ปัญหาที่สำคัญระหว่างไทย - กัมพูชา โดยเฉพาะปัญหาชายแดน และปัญหาประมง อาจจะยืดเยื้อต่อไป ทั้งนี้ฝ่ายไทยควรเร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดน ทางทะเลก่อน ซึ่งมีความเป็นไปได้สูง เพื่อลดผลกระทบและปัญหาต่างๆ

4. ความขัดแย้งทางการเมืองที่ยังมีอยู่ ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของกัมพูชาที่ยังตกต่ำ อาจส่งผลให้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตามบริเวณชายแดนยังคงมีความรุนแรง นอกจากนี้หากพิจารณาอดีตผู้ล่าเขมรแดง อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทย รวมทั้งความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา

5. สถานการณ์ในกัมพูชา ยังมีโอกาสที่จะผันแปรได้ตลอดเวลา กัมพูชาเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสำคัญยิ่งต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของไทย โดยเฉพาะความมั่นคงบริเวณชายแดน และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ดังนั้นสถานการณ์ที่มีความปรองดองและสงบเรียบร้อย รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจของกัมพูชา จึงเป็นยุทธศาสตร์ และผลประโยชน์แห่งชาติของไทยในกัมพูชา

6. ในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิด ไทยมีโอกาสนเหนือกว่าภาคีอาเซียนอื่นๆ ในการกระชับความสัมพันธ์

ทั้งในระดับรัฐบาลและประชาชน โดยเฉพาะการกระชับความสัมพันธ์ระดับประชาชน ซึ่งจะส่งผลถึงความผูกพันในระยะยาว

ทางด้านสภาพปัญหาอื่นๆ บริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่มีอยู่ คือ

1. การสัญจรข้ามแดน ณ จุดผ่านแดนบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ในความตกลงกำหนดใช้หนังสือเดินทาง (พาสปอร์ต) และหนังสือผ่านแดน (เบอร์เตอร์พาส) เป็นเอกสารในการเดินทางข้ามแดน ณ จุดผ่านแดนที่กำหนดไว้ในความตกลง ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 20 กันยายน ปี 2540 แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากฝ่ายกัมพูชา อ้างว่าไม่พร้อมที่จะดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติตามความตกลง ซึ่งฝ่ายไทยมีความพร้อม โดยจากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้การควบคุมการเดินทางเข้า - ออก ของประชาชน ทั้งสองประเทศไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และแสดงผลต่อปัญหาอื่นๆ ตามมา อาทิ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

2. ปัญหาเส้นเขตแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งมีพื้นที่สำคัญอยู่ 4 แห่ง คือ

1. หลักเขตที่ 40
2. หลักเขตที่ 43-45 และ 48-49
3. หลักเขตที่ 72-73
4. เขตโหล่ววิปทับซ้อน

ซึ่งขณะนี้ปัญหาดังกล่าวยังมิได้รับการแก้ไขโดยยังไม่มีการร่วมกันปักปันเขตแดน จะมีเพียงการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเทคนิคของแต่ละฝ่าย ซึ่งคาดว่าหากกัมพูชาสามารถรวบรวมประเทศให้เป็นปึกแผ่นและมั่นคงได้ ปัญหาเขตแดนน่าจะได้รับความสนใจจากฝ่ายกัมพูชา และเป็นปัญหาที่จะต้องร่วมกันแก้ไขต่อไป ทั้งนี้มหาตไทยได้สั่งการให้จังหวัดชายแดนด้านกัมพูชาจัดเตรียมและตรวจสอบข้อมูล และหลักฐานเพื่อป้องกันปัญหาข้อพิพาทเขตแดน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเจรจากับฝ่ายกัมพูชาในอนาคต

3. ปัญหาเรือประมงไทย ถูกเจ้าหน้าที่ทางการกัมพูชา และกลุ่มโจรสลัดชาวกัมพูชาปล้นและจับกุมเพื่อไป

เรียกค่าไถ่ ในบริเวณอาณาเขตพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนในเขตน่านน้ำ ไทย-กัมพูชา ด้าน จ. ตราด ซึ่งปัญหาดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย ได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและช่วยเหลือเรือประมงไทย รวมทั้งประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้เจ้าของ เรือหลีกเลี่ยงการเข้าไปทำประมงในเขตพื้นที่ที่ล้อมทับและเขตน่านน้ำที่มีปัญหาแต่ปัญหาการจับปลานเรือประมงไทยก็ยังปรากฏอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากเรือประมงไทยที่เข้าไปทำการประมงในเขตน่านน้ำกัมพูชาต้องเสียค่าน้ำ (ค่าเข้าไปจับปลา) และมีหน่วยงานของกัมพูชาหลายหน่วย

4. ปัญหาการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์เพื่อลักลอบนำออกไปขายยังประเทศเพื่อนบ้าน จากปัญหาดังกล่าวได้มีการหยิบยกขึ้นหารือร่วมกันในหลายเวทีการเจรจา แต่ปัจจุบันปัญหาดังกล่าวก็ยังคงขึ้นอยู่เป็นประจำในหลายพื้นที่ของจังหวัดชายแดนด้านกัมพูชา โดยมีลักษณะการกระทำเป็นขบวนการ มีการร่วมมือกันระหว่างคนไทยกับคนกัมพูชา เนื่องจากประชาชนชาวกัมพูชายังมีความต้องการรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในราคาถูกเป็นจำนวนมาก

5. ปัญหาบ่อนการพนัน บริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจบริเวณชายแดน และกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมทั้งยังเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคมตามแนวชายแดน อาทิ การโจรกรรม อาชญากรรม ยาเสพติด และการกระทำผิดกฎหมายอื่นๆ ซึ่ง อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติโดยรวม ปัจจุบันบ่อนการพนันบริเวณชายแดนในประเทศเพื่อนบ้าน ตรงข้ามจุดผ่านแดนของไทยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะด้านกัมพูชาได้มีการร้องขอให้เปิดจุดผ่านแดนในลักษณะต่างๆ และมีบ่อนการพนันในประเทศตรงข้ามซึ่งเริ่มมีผลกระทบไปถึงประชาชนระดับล่างในพื้นที่คณะอนุกรรมการการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนเพื่อการค้า

และในการประชุมสภาความมั่นคง ครั้งที่ 2/2542 ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่ประชุมให้แยกการพิจารณาระหว่างการค้าและปัญหาบ่อนการพนันในการแก้ไข ปัญหาควรใช้มาตรการป้องปรามและป้องกันคนของเราเอง ทั้งนี้มหาไทยได้แจ้งจังหวัดชายแดนทุกด้านพิจารณาและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการแล้ว

หมายเหตุมติชน : นายชอ เคง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกัมพูชา พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานร่วมประชุมคณะผู้ว่า ราชการจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชา โดยมีผู้บริหารระดับสูงทั้ง 2 ประเทศ เข้าร่วมที่โรงแรมดุสิต ริสอร์ท พัทยา จ.ชลบุรี เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2542 เพื่อพิจารณาสภาพปัญหาบริเวณชายแดนไทย

จุดผ่านแดนไทย - กัมพูชา

รัฐบาลไทยและกัมพูชา โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายได้ลงนามว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างไทยและกัมพูชา เมื่อ 21 มิถุนายน 2540 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 20 กันยายน 2540 เพื่ออำนวยความสะดวกและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการเดินทางผ่านเข้า-ออก บริเวณจุดผ่านแดนถาวร จำนวน 2 แห่ง และจุดผ่อนปรน (จุดผ่านแดนในพื้นที่ชายแดน) จำนวน 16 แห่ง ซึ่งมหาดไทยได้ดำเนินการเปิดแล้ว ดังนี้

จุดผ่านแดนถาวร

1. บ้านคลองลึก อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว-ปอยเปต
2. บ้านหาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด-จามเยียม

จุดผ่อนปรน จำนวน 11 แห่ง

1. บ้านผักกาด อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี
2. บ้านแหลม อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี
3. บ้านบึงชนังล่าง อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี
4. บ้านซั้ตารี อ.สอยดาว จ.จันทบุรี
5. บ้านสวนส้ม อ.สอยดาว จ.จันทบุรี
6. บ้านเขาหิน อ.คลองหาด จ.สระแก้ว
7. บ้านหนองปรือ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว
8. บ้านตาพระยา อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว
9. ช่องอานม้า อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี
10. ช่องจอม อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์
11. บ้านหมื่นต่าน อ.บ่อไร่ จ.ตราด

สำหรับจุดผ่านแดนอื่นๆ ในความตกลงที่ยัง มิได้ดำเนินการเปิด โดยส่วนมากฝ่ายไทยจะมีความพร้อม แต่ติดขัดเรื่องความไม่พร้อมและไม่ปลอดภัยในเรื่องระเบิด/ทุ่นระเบิด ในพื้นที่ของฝ่ายกัมพูชาเอง